

NOTULEN van de openbare vergadering van de raad der gemeente Voorschoten, gehouden op 14 mei 2014 om 20.00 uur.

Voorzitter: de heer drs. J.M. Staatsen, burgemeester.

Griffier: de heer J. van der Does.

Aanwezige leden: de heer F.H.J. von der Assen, mevrouw B.B.M. Bremer (tot agendapunt 3), de heren mr. drs. C. Bremmer, drs. S.W.C. van den Dool, H.J. van Haastert, ing. P.T. van der Haven, mevrouw drs. E.C. van Herk, mevrouw drs. M.A.M. Lamers, de heren E.M.L.H. Maassen, drs. M. van der Meij en J.P. Middelburg, mevrouw drs. I.C.J. Nieuwenhuizen (tot agendapunt 3), mevrouw A. Okma en de heren drs. N. Mol, R.F. Prang en J.C.M. Rasch, mevrouw A.M. Schrijver (vanaf agendapunt 4) en de heren J. Smit, A.A. in 't Veen (vanaf agendapunt 4) en R.J.M. Zoetemelk.

Afwezig lid: de heer A.A.L. Eversteijn.

Aanwezige wethouders: de heer mr. E.P. Beimers, mevrouw B.B.M. Bremer (beiden vanaf agendapunt 3) en mevrouw drs. I.C.J. Nieuwenhuizen.

1. Opening en vaststelling agenda

De **voorzitter** opent de vergadering en heet alle aanwezigen en kijkers van harte welkom. Hij deelt mee dat het raadsvoorstel ten aanzien van de instelling van een werkgeverscommissie wederom is verschoven, omdat het nog in het presidium moet worden besproken.

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

2. Coalitieakkoord

De **voorzitter**: U begrijpt dat ik hier vanuit mijn rol als burgemeester volstrekt niets over kan en zal zeggen. Ik stel feitelijk vast dat na de raadsverkiezingen zeer velen hard hebben gewerkt om ervoor te zorgen dat er een coalitieakkoord en een voorstel voor een nieuw college voor de periode 2014–2018 zouden komen. Ik heb begrepen dat er eerst een breed overleg is geweest van alle fracties. Daarna heeft het overleg zich gefocust. De onderhandelaars en de fracties hebben heel veel tijd besteed aan het proces. Ik wil alle fracties zeer danken voor hun inzet in dat proces. In dat verband wil ik namens de gemeente ook dank uitspreken aan verkenner en formateur Helma Neppérus. Zij heeft zich de afgelopen weken zeer intensief

ingezet voor deze gemeente, voor het bereiken van een akkoord en voor het realiseren van een college. Dat heeft zij ook in 2010 gedaan; het begint bijna een traditie en een hobby te worden. Los van alle politieke inschattingen over processen wil ik haar namens de gemeente zeer danken. Die dank wil ik graag concreet maken door haar een bos bloemen te overhandigen.

(Applaus)

De **voorzitter**: Ik stel voor dat de fracties in volgorde van grootte het woord zullen voeren. Ik constateer dat de raad zich daarin kan vinden.

De heer **Mol** (VVD): Voorzitter. Het voelt goed om voor zo'n volle raadzaal ons coalitieakkoord te mogen presenteren. Ook namens de VVD-fractie heel veel dank aan iedereen die daaraan heeft meegewerkt. Dank aan Helma Neppérus voor de hulp. Ook dank voor de input die is geleverd voor dit stuk.

Morgen gaat mevrouw Bremer op vakantie. Ik kan haar en u, voorzitter, alvast vertellen wat ik het leukst vind aan vakantie: weer thuiskomen. Wanneer ik en mijn partner weer naar Voorschoten rijden, met een vol bepakte auto en met een tent die nog een beetje nat op de achterbank ligt, is er geen fijner gevoel dan het gevoel wanneer we de pijl van de afslag naar Voorschoten zien. Toen ik dit verhaal voorbereidde en dacht aan alles wat er mooi is aan Voorschoten, dacht ik aan de laatste keer dat wij terugkwamen van vakantie. We waren 's ochtends heel vroeg uit Noord-Frankrijk vertrokken. We reden terug zonder boodschappen en kwamen op zaterdagochtend het dorp binnenrijden. Dan gooi je alles uit de auto. Het eerste wat je dan moet doen, is boodschappen doen, want je hebt geen vers brood en spulletjes in huis. We sprongen dus meteen op de fiets. Dan is Voorschoten echt op haar mooist. Als je dan via het Nicolaaspad naar de Beethovenlaan fietst, zie je de sportvelden, vol sportende jongeren en mensen die lekker bezig zijn. Je gaat naar de Schoolstraat en daar doe je je boodschappen. Je komt daar altijd iemand tegen die vraagt of je op vakantie bent geweest, want je kent het hele dorp. Als je op de terugweg langs Berbice fietst, kun je daar in het weekend heel vaak vrijwilligers zien die helpen met het opknappen en schoonmaken van het erf en het huis. Het staat nu helemaal in de steigers; dat is ook mooi. Ik geniet dan van mijn dorp. Er zijn enorm veel vrijwilligers, enorm veel sociale cohesie, enorm veel bedrijvigheid en enorm veel zin om iets van ons mooie dorp te maken. Als je in Voorschoten naar de paardenmarkt gaat, weet je één ding zeker: je kunt altijd in je eentje naar het dorp gaan, want je komt altijd iemand tegen om even een biertje te doen; we kennen het hele dorp. Ik vind het ook leuk om hier mijn boodschappen te doen. Ook deze gele stropdas heb ik in het dorp gekocht. Dit zijn de dingen die ik leuk vind om te doen in dit dorp, maar voor andere mensen zijn weer andere dingen heel belangrijk. Gelukkig kunnen wij al onze hobby's, liefhebberijen en het leven in het dorp goed doen. Of je nu alleenstaand, getrouwd of samenwonend bent en of je nu kinderen hebt of wat ouder bent, alle voorzieningen zijn hier goed voor elkaar. Het is hier goed leven.

Wat je hebt, kun je echter ook kwijtraken. Er verandert op dit moment veel. We hebben allemaal de effecten meegemaakt van de economische crisis en we zitten daar nog een beetje in. We zijn aan het herstellen, maar we weten zeker dat we in de toekomst op een andere manier met onszelf en onze omgeving moeten omgaan als we willen kunnen behouden wat we hebben. Als we willen veranderen, moeten we niet krampachtig zijn door vast te houden aan de dingen die we hebben, maar moeten we meedenken over hoe we kunnen meegroeien, zonder de dingen te verliezen die we koesteren. We moeten juist de dingen van het dorp die krachtig zijn, inzetten om mee te veranderen.

In het coalitieakkoord zijn een paar punten heel strak uitgewerkt en in een paar punten zit heel veel ruimte. Voor de VVD-fractie is het van grote waarde dat wij in dit coalitieakkoord vertaald zien dat we in de toekomst iets willen doen met de uitdaging dat we meer taken krijgen maar een kleiner zakje geld hebben om die taken uit te voeren. We krijgen extra zorgtaken en we willen iets doen met de dingen die in ons dorp aandacht behoeven. Belangrijke punten voor ons zijn bijvoorbeeld de lokale economie, het versterken van ons dorpscentrum door met één krachtig plan te komen waarin al die dingen zijn verwerkt waarvan we in het verleden hebben gezegd dat wij die dingen nog eens met het centrum moeten doen, het versterken van het vestigingsklimaat in ons dorp, ervoor zorgen dat we de concurrentie met omliggende gebieden aankunnen en in het onderhoud van de openbare ruimte ervoor zorgen dat ons dorp er goed uitziet.

De titel van ons coalitieakkoord is "Vertrouwen in mensen, verbinden van krachten". Dat ademt het coalitieakkoord in alles uit: meer eigen verantwoordelijkheid, meer terugleggen bij mensen en ook meer ruimte geven. Dat is bijvoorbeeld te zien op het punt van de vergunningen. Wij willen uitstralen dat wij een kleinere overheid willen die zich focust op kerntaken. Wij willen die kerntakendiscussie met elkaar aangaan: wat moet een overheid wel doen, wat niet en wat kun je terugleggen bij mensen? Wij willen ook een betrouwbare overheid. Over dat onderwerp hebben wij lang met elkaar gesproken. Dat onderwerp kwam de afgelopen vier jaar ook vaak terug. Daarbij ging het bijvoorbeeld om de bereikbaarheid van de gemeente, de termijnen waarop werd gereageerd op dingen en achterstallige handhaving. Op heel veel van die dingen zijn wij goed ingegaan. We willen een sterke overheid, maar ook een overheid die meegroeit met de tijd, bijvoorbeeld met meer digitale dienstverlening. Als inwoners die beschikken over internet, een vraag hebben aan de gemeente, zou het mooi zijn als veel dingen al aan de voorkant digitaal kunnen worden weggenomen. Ik zie de heer Rasch knikken; ook voor hem was dit een belangrijk punt in de gesprekken. Zo kan de gemeente haar aandacht echt focussen op de probleemgevallen die aandacht behoeven. Dit geldt bijvoorbeeld ook voor de vergunningen. De afgelopen jaren hebben we in Voorschoten met veel succes een vereenvoudigde kapvergunning geïntroduceerd. Eerst moest je voor elke boom van een bepaalde hoogte een kapvergunning aanvragen. We hebben gezegd: wat zijn de beeldbepalende bomen in Voorschoten? Die beschermen we en voor de rest hebben we een veel vrijer regime. Wij zouden dat eigenlijk veel breder willen trekken.

Zo hebben we nog een aantal andere punten strakker uitgewerkt, maar we hebben ook veel ruimte in het akkoord gelaten om daarover de komende jaren met elkaar in gesprek te gaan. Er zit in deze gemeenteraad namelijk bijzonder veel expertise aan tafel, vanuit alle partijen. We hebben tegen elkaar gezegd: laten we in het coalitieakkoord op een aantal punten ruimte geven, zodat we de komende jaren dingen met elkaar kunnen uitwerken. Laten we paaltjes slaan op de punten die we belangrijk vinden, dus bij de grenzen van het akkoord. Voor ons is bijvoorbeeld een materieel evenwicht in de begroting heel belangrijk. En geen lastenstijging, want de komende jaren hebben mensen hun geld zelf hard nodig, ook om het te kunnen besteden en daarmee ook meer ruimte te geven aan de economie. De 3D decentralisaties moeten worden uitgevoerd met de budgetten die meekomen uit Den Haag, dus zonder Voorschotense kop daarop. We willen ook kijken naar een andere wijze van subsidiëring, bijvoorbeeld voor het zwembad en de bibliotheek. Die kerntaken worden bijzonder gekoesterd en daar is uitgebreid met elkaar gesproken. Dat zijn dingen die we in dit dorp echt moeten houden. Een zwembad is heel vanzelfsprekend in een land dat een paar meter onder de zeespiegel ligt. Het is dus heel normaal dat je je kinderen een goede zwemvaardigheid meegeeft, maar misschien moeten we eens op een andere manier naar de subsidiëring gaan kijken. We moeten niet zeggen dat er een bepaald bedrag naar het zwembad gaat. We moeten zeggen: wat vinden wij een belangrijke taak van een zwembad of een bibliotheek en wat hebben we daarvoor over? En laten we degene die de bibliotheek of het zwembad uitbaat, dan de ruimte geven om die taak aan te vullen met andere dingen en om daarbij ook meer ondernemersgeest te creëren.

We geven ook de ruimte voor het versterken van het centrum. We zien dat mensen tegenwoordig op een andere manier boodschappen doen en op een andere manier hun geld besteden. Dat wil niet zeggen dat iedereen zijn T-shirts via internet bestelt. Als we een krachtig centrum willen met krachtige winkels, moeten we echter wel een zekere concentratiestrategie voeren. Dus niet meer overal verspreide winkelplekken; laten we de winkels concentreren op een paar plekken en laten we die concentratieplekken goed uitrusten met andere taken. Zo zou het mooi zijn als we in de toekomst, als dat financieel haalbaar is, een functie van de bibliotheek of een cultureel centrum – in een kleinere functie en wat meer gericht op ondernemen – meer concentreren in het centrum, zodat mensen het centrum ook voor andere functies kunnen gebruiken. Dan kunnen ze zeggen: als ik toch een boek ga lenen, loop ik ook even door naar – bijvoorbeeld – de groenteboer.

Ik kom terug op de paar hoofdthema's die voor de VVD heel belangrijk waren. Het hele coalitieakkoord ademt de steun van de coalitiepartijen. Voor ons zijn met name één integraal plan voor het dorpscentrum, versterking van het vestigingsklimaat en een veilig dorp door in te zetten op veiligheid belangrijk. Het akkoord is echter niet dichtgetimmerd. Ik had het zojuist over de kerntaken van de bibliotheek en het zwembad. Heel nadrukkelijk benoemen we niet specifiek wat wij kerntaken vinden. Wij zeggen dat we een andere vorm van subsidiëring willen, maar over die kerntaken moeten wij als raad het debat aangaan. Dat is ontzettend belangrijk.

Het laatste thema dat ik wil aanstippen, is het benutten van eigen kracht. We hebben de afgelopen jaren weleens met elkaar besproken hoe je inwoners kunt betrekken bij het onderhoud van de openbare ruimte. Dat is heel belangrijk. We vinden het eigenlijk heel normaal dat we met elkaar ons dorp sneeuwvrij houden als de stoep is ondergesneeuwd. Het zou mooi zijn als we ook in andere seizoenen meer van onze inwoners kunnen vragen om met elkaar verantwoordelijkheid te dragen voor het onderhoud van de openbare ruimte. Zit daar een enorme bezuinigingsmogelijkheid in? Dat verwachten we niet, maar op andere punten kunnen we hier wel veel meer gebruik van maken, bijvoorbeeld bij het benutten van de energie en deskundigheid van mensen die in Voorschoten wonen. Iemand die heel lang in de culturele sector heeft gewerkt en nu gepensioneerd is, wil met zijn kennis misschien iets doen voor het versterken van de bibliotheekfunctie; hij heeft daar veel ervaring mee en zou weleens willen meedenken in een burgerpanel. Gisteren zag ik in het jaarverslag van de bibliotheek een heel mooi voorbeeld van sponsoring van de jeugdbibliotheek van Voorschoten door de Ronde Tafel Voorschoten-Leidschendam. Ik vind dat we de komende jaren veel meer met dat soort dingen moeten doen. We moeten de mogelijkheden daartoe niet onderschatten: bij de mensen die in dit dorp wonen en werken, zitten verschrikkelijk veel energie en creativiteit. Die moeten we de komende jaren veel meer betrekken bij de uitdagingen die voor ons liggen. Dat is onze kracht; met zo verschrikkelijk veel slimme mensen in het dorp moeten we daar meer mee doen.

Ik kom terug op datgene waarmee ik begon, namelijk thuiskomen. Tot twee jaar geleden was het helemaal niet vanzelfsprekend dat ik zou kunnen blijven wonen waar ik woon, want daar was de RijnlandRoute gepland. Ik heb het aan een heel slim plan van een paar collega-bewoners voor een boortunnel te danken dat mijn huis daar kan blijven staan. Ik ben daar heel dankbaar voor. Ik wil ook de komende jaren met alle Voorschotenaren nadenken over een heel goed en krachtig dorp. Dat geldt voor de hele VVD-fractie. Wij zien buitengewoon uit naar de samenwerking binnen de coalitie, maar wij zien ook met buitengewoon veel plezier naar de samenwerking met alle partijen in deze raad, alle mensen op de tribune en alle mensen hierbuiten.

De **voorzitter**: Ik heb begrepen dat de heer Rasch het woord zal voeren namens de fractie van ONS Voorschoten.

De heer **Rasch** (ONS Voorschoten): Voorzitter. Geachte leden van de gemeenteraad, het is vandaag een heugelijke dag. De dag begon al mooi, met zonneschijn, maar dat is niet de belangrijkste reden waarom dit een heugelijke dag is. Dit is een heugelijke dag omdat hier een coalitieakkoord ligt waar we bijzonder trots op zijn. We zijn trots op de wijze waarop dit akkoord tot stand is gekomen. Drie partijen met totaal verschillende achtergronden en insteken zijn bereid geweest om over hun eigen schaduw heen te springen, elkaar te vinden op dat wat hen bindt – namelijk ons Voorschoten – en te onderzoeken hoe de belangen van ons dorp het beste gediend konden worden. In dit proces hebben we met respect met elkaar onderhandeld. We zijn ook trots op het voorliggende resultaat, het Coalitieakkoord 2014–2018. ONS Voorschoten gelooft in de eigen kracht van mensen, maar gelooft ook dat men–

sen die het even niet alleen kunnen, een steuntje in de rug verdienen. Daarbij zien wij ondernemerschap als de motor in de samenleving. Wij zetten ons ervoor in om iedere inwoner van Voorschoten de gelegenheid te bieden om mee te doen in deze samenleving door een beroep te doen op het ondernemerschap van eenieder: mensen in de kracht van hun leven alsmede mensen met een beperking, jongeren, ouderen, werkenden en vrijwilligers, ieder in zijn eigen kracht. Om dit te bereiken, werken wij aan een open cultuur van de gemeente als dienstbare organisatie, een cultuur waarin het niet denkbaar is dat stukken blijven liggen omdat de ambtenaar er even niet is en een cultuur waarin het normaal is om naar de burger toe te gaan. Door de burger of de ondernemer op te zoeken, bespaar je niet alleen veel tijd en ergernis, maar kom je ook tot betere besluiten en een beter draagvlak, zelfs als een besluit negatief uitpakt. Dienstbaarheid houdt immers niet in: "u vraagt, wij draaien". Een goede afweging van het publieke belang versus een particuliere wens kan snel en doortastend plaatsvinden, maar moet altijd duidelijk worden gecommuniceerd en rechtvaardig zijn.

ONS Voorschoten is er in het bijzonder trots op dat wij ondanks de economisch zware tijden ervoor kiezen om mensen die het moeilijk hebben, niet in de kou te laten staan. Dat geldt zowel voor de particulier met een tekort aan inkomen en voor de inwoner die een steuntje in de rug nodig heeft om zelfstandig te kunnen blijven wonen als voor de ondernemer die met lede ogen aanziet dat de omliggende panden leeg beginnen te staan. Wij kiezen er bewust voor om onze jongeren te betrekken bij ontwikkelingen die hen aangaan. Zij weten wat er speelt en zij hebben de creativiteit en de ondernemerszin om met goede oplossingen te komen voor situaties die minder prettig zijn.

ONS Voorschoten is ook bijzonder trots op het omarmen van het principe van de "doe-het-zelf"-vergunning. Door uit te gaan van vertrouwen kunnen procedures sterk worden vereenvoudigd en ingekort. Velen zijn ons op deze weg voorgegaan, bijvoorbeeld de Belastingdienst en een aantal grote zorgverzekeraars. De feministische pedagoge Lea Dasberg schreef in 1975 een zeer helder boekje, "Grootbrengen door kleinhouden". Zij bekritiseerde daarmee de wijze van opvoeden uit de jaren zestig. Het zal niemand verbazen dat wij dit van harte omarmen, maar wij zien met treurnis dat die wijze van opvoeden vandaag de dag nog steeds bestaat. Door vertrouwen te geven, moedig je verantwoordelijk gedrag aan. Zo willen wij met onze burgers omgaan. Stel duidelijke kaders en geef vertrouwen. Vertrouw op de eigen kracht en de verantwoordelijkheid van onze inwoners.

Met dit akkoord zijn niet alle uitwerkingen dichtgetimmerd. Integendeel, er is veel ruimte voor een positieve inbreng van iedereen, zowel van de oppositie als van de coalitie, zowel van raadsleden als van burgers, zowel van ondernemers als van verenigingen. Wij willen in dialoog met de gemeenschap werken aan een gezond, welvarend, sociaal en ondernemend Voorschoten.

De heer **Maassen** (SP): U zei net als de heer Mol dat het akkoord niet dicht is getimmerd en dat er nog punten open zijn gelaten. Die punten zijn in het akkoord niet benoemd. Kunt u een paar voorbeelden geven van punten die opengelaten zijn?

De heer **Rasch** (ONS Voorschoten): Alle punten die niet benoemd zijn, zijn open.

De heer **Maassen** (SP): Je zou ook kunnen zeggen dat de punten die niet zijn benoemd, niet de moeite waard waren om ze te benoemen. Dit is dus wel heel kort door de bocht.

De heer **Rasch** (ONS Voorschoten): Oké.

Mevrouw **Van Herk** (CDA): Voorzitter en geachte aanwezigen. Het CDA is trots op het voorliggende coalitieakkoord, op Voorschoten en op elkaar, omdat we het voor elkaar hebben gekregen om binnen twee maanden een goed akkoord te sluiten waar drie partijen zich in vinden en waarover we met elkaar veel gediscussieerd hebben. Dat ging er soms best heftig aan toe, maar daarom kunnen we elkaar recht in de ogen kijken en hebben we het goed voor elkaar. De CDA-fractie is trots op voorliggende akkoord. Iedereen is tevreden.

Zoals bekend hebben wij campagne gevoerd met het motto "Samen zijn we Voorschoten". Dit is terug te vinden in de titel "Vertrouwen in mensen, verbinden van krachten". Voor het CDA is het heel belangrijk om te zeggen dat je samen leven niet alleen doet; dat doe je met elkaar. Dat is de basis. Wij zijn de maatschappij en je kunt ook altijd de vraag stellen: wat doe jij voor de maatschappij?

Ik sluit mij graag aan bij de vorige sprekers. Het CDA had in de campagne zeven speerpunten. Samenwerken oké, fusie nee; er komt de komende vier jaar in principe geen bestuurlijke fusie. Het CDA vecht voor het behoud van voorzieningen. We kunnen trots zijn op wat we hebben bereikt voor de bibliotheek en het zwembad. Voorschoten heeft een aantrekkelijk dorpscentrum en daar moeten we hard aan werken. Dat heb ik in de campagne ook gezegd en daar is ook de centrummanager voor. We moeten met z'n allen hard aan het werk om Voorschoten nog sterker te maken door te kijken naar mogelijkheden zoals een passantenhaven. Dat is een leuk voorbeeld. Hoe maken we Voorschoten nog aantrekkelijker voor de ondernemers en voor onze inwoners? Als we veel banen hebben, is dat immers ook goed voor de onderkant van de samenleving, want we hebben in Voorschoten banen nodig. Het CDA draagt het vele vrijwilligerswerk een warm hart toe. Ook uit het coalitieakkoord blijkt dat de sportverenigingen en de vrijwilligers belangrijk voor ons zijn. We moeten elkaar vinden – ondernemers, inwoners, maar ook de ambtenaren en de gemeente – om met elkaar vooruit te denken. Ik denk dat dit bij heel veel punten terugkomt. Ook de zorg voor ouderen, waarbij de mens centraal staat, is voor ons belangrijk. We hebben voor de zorg wel iets bereikt. Wij willen onderzoeken of het persoonsvolgend bekostigen mogelijk is. Daarnaast zijn de menselijke maat en het gehandicaptenbeleid genoemd. Over meer aandacht voor de veiligheid waren de drie partijen het al vrij snel met elkaar eens: meer blauw op straat en proberen om wijkagenten te krijgen. Het laatste speerpunt van het CDA was om de begroting solide te maken. Ik denk dat we daar met elkaar hard voor aan het werk gaan.

Om veel redenen kan ik dus zeggen dat we trots zijn op elkaar. Laten we vooruitgaan. Het coalitieakkoord is niet dichtgetimmerd. In het akkoord staan niet hele stukken met "we willen niet dit" en "we willen wel dat". We kunnen straks met elkaar goed gaan praten, bijvoorbeeld over de Woonvisie; dat geldt voor de oppositie én voor de coalitie. We kunnen het dus over de inhoud hebben. Dat vinden we heel belangrijk.

De heer **Van der Meij** (D66): Voorzitter. Mijnheer Mol, ik heb een goede mededeling voor u: deze stropdas heb ik in Voorschoten gekocht. Ik draag hem met trots, omdat D66 als enige partij twee zetels heeft gewonnen bij de verkiezingen. Maar het is bekend: mannen met baarden die de eerste ronde halen, hoeven niet altijd de tweede ronde te halen. Ik heb mijn stylist geraadpleegd. Hij zei tegen mij: "Neem zangles en ga oorbellen dragen". Ik zal dat overwegen. Dat kunt u de komende vier jaar dus misschien van mij verwachten: zangles en oorbellen.

De **voorzitter**: Waar hebt u zaterdagavond naar gekeken, mijnheer Van der Meij?

De heer **Van der Meij** (D66): Ik heb naar de stemming gekeken en ik vond nummer 2 nummer 1.

Het coalitieakkoord is geïllustreerd. Als Voorschotenaar – wij zijn allemaal Voorschotenaren – kent u allen natuurlijk de voorpagina van het coalitieakkoord. Die wordt gesierd door een prachtige brandweerwagen. Dan denk ik: zit daar een bepaalde symboliek achter? Gaan we branden blussen? Weet u wat de naam is van die brandweerwagen in Voorschoten? Die is namelijk interessant. Die brandweerwagen heet "Spuut 11".

Toen ik het coalitieakkoord las, vielen mij op de eerste pagina drie letters op: de "V", de "O" en de "C". Ja, dat zijn de drie letters van de coalitiepartijen, maar er was ook een andere VOC. Er zijn een heleboel parallellen met die VOC. We weten dat die schepen werden uitgerust om in Indonesië specerijen en andere goederen te halen. We weten dat de reizen lang duurden. Sommige reizen duurden vier jaar, maar soms duurde een reis korter. Er waren zelfs reizen waarbij van niemand ooit nog werd gehoord. Die reizen waren ook belangrijk. Berichten over de reizen kwamen sporadisch binnen. Toen de VOC in maart uitvoer, bleven natuurlijk ook stuurlieden aan de wal achter. Het gezegde over stuurlieden aan wal is bekend. Inderdaad, die stuurlieden hadden de boot gemist. Wij maakten ons zorgen. Gaat het allemaal wel goed? Waar gaat de reis heen? Welke producten worden er teruggebracht? Het eerste bericht kwam via een postduif. We weten nog niet zeker of die postduif was ontsnapt of door de kapitein was gestuurd, maar de postduif twitterde dat er drie kapiteins waren benoemd. Dat was ongetwijfeld een gelukkig moment voor de betrokken kapiteins. U begrijpt: de stuurlieden waren in hun nopjes. Drie kapiteins op één schip; dat kon niet fout gaan.

Wij betreuren de wijze waarop er niet gecommuniceerd is. Beter gezegd: we hopen dat dat geen voorbode was voor de komende periode. De coalitie is onbereikbaar gebleven, er is geen dialoog gestart en er is een persberichtencommunicatiebeleid gevoerd – dat is één

woord; onthoud dat woord, want dan kun je winnen bij Scrabble – met als dieptepunt de mededeling dat er een akkoord was waarin ook de oppositiepartijen zich zouden kunnen terugvinden. Ons is nooit iets gevraagd. In gemeenten in de omgeving gebeurt dat wel, maar bij ons niet. Dat vinden wij jammer. Het akkoord is nu ondertekend; het zal niet veranderen. Dat is jammer, want als je een open cultuur predikt, praktiseer die dan ook.

We kunnen het akkoord wel als inwoners van de 21ste eeuw lezen en beoordelen. Positief is dat het nieuwe college het gesprek met de Voorschotenaren wil aangaan en de creativiteit wil benutten. We hopen dan ook dat dit een dialoog wordt waarin samen wordt gezocht naar nieuwe invullingen, dat goede ideeën worden overgenomen – ik zal straks met een aantal ideeën komen – en dat creativiteit aan bod komt. We hopen ook dat er ruimte is voor aanpassingen. We zijn blij dat de zelfstandigheid van Voorschoten vooropstaat en dat het CDA een wethouder met ervaring in de financiële portefeuille levert. De rest van het akkoord is grijs, 50 tinten grijs, waar de coalitie nog warm van wordt. Ik geef een paar voorbeelden. Minder regels, vertrouwen in mensen, maar tegelijkertijd meer regels voor burgers om de stoep schoon en sneeuwvrij te houden. Zorgen voor ons cultureel erfgoed, maar geen openluchtmuseum. Vijf wijkagenten met rondrijdende camera's; daarmee wordt van Voorschoten een vesting gemaakt. We hebben al een kasteel en nu komt daar een vesting bij. De coalitie wil niet overgaan tot samenvoeging, maar wel tot intensivering met Wassenaar. De coalitie wil creativiteit benutten, maar voor het zwembad bepaalt zij wat de primaire taken zijn. We gaan een heleboel dingen doen, maar geen extra geld uitgeven.

Er zitten dus heel veel open deuren in het akkoord. De coalitie noemt zaken die landelijk zijn voorgeschreven en projecten die al in de vorige periode zijn gestart, gaat praten en bepleiten, maar wat gaat zij nou doen? Welke prioriteiten stelt de coalitie en welke keuzes maakt zij? Gaan we met Holland Rijnland samenwerken of met Haaglanden? Welke instrumenten gaat de coalitie inzetten? Dat staat er allemaal niet in. Wat wij het meest missen, is een financiële onderbouwing. Die ruiken we niet, die zien we niet en die horen we niet.

D66 denkt dat Voorschoten meer vooruit kan. Ik noem een aantal creatieve ideeën. Betrek burgers er meer bij door hun inspraak te geven over conceptdocumenten over de bibliotheek, het zwembad en bezuinigingen. Vraag hun mening over de kerntaken van de bibliotheek en het zwembad. Laat mensen meer individueel maatwerk in de zorg bepalen. Laten we de reserves die we op dit moment hebben, nu earmarken om duurzaamheid in te zetten en concreet te maken. Daar dien ik een motie voor in. Het gaat daarbij om energiebesparende maatregelen en het plaatsen van zonnepanelen, zodat Voorschoten in 2017 de duurzaamste gemeente van Zuid-Holland wordt. Dat willen wij graag bereiken. We maken een klimaatkaart en een energiescan, we bieden die aan alle eigenaren van bedrijven en woningen aan en we geven daarbij advies hoe zij dit kunnen realiseren. De motie luidt:

"Motie 100156:

De raad van de gemeente Voorschoten, in vergadering bijeen d.d. 14 mei 2014,

gelezen het coalitieakkoord en gehoord de beraadslagingen,

is van mening dat het coalitieakkoord versterkt kan worden door de thans aanwezige financiële reserves voor duurzaamheid blijvend te earmarken;

nodigt het college uit de thans aanwezige reserves voor duurzaamheid beschikbaar te blijven houden voor duurzaamheid en de raad voor 1 november 2014 een uitvoeringsprogramma voor te leggen,

en gaat over tot de orde van de dag."

Wat kunnen we doen voor ondernemers? Een groot probleem bij de overheid is dat rekeningen nooit binnen 30 dagen worden betaald. Het lijkt mij heel goed als de gemeente Voor- schoten alle facturen gewoon keurig binnen 30 dagen betaalt. Ik weet niet wat nu de beta- lingstermijnen zijn, maar het lijkt mij goed om dit als streven te formuleren. Zorg ervoor dat de situatie voor de winkeliers in het centrum en Noord-Hofland – dat zijn twee prima pijlers – en de as op de Van Beethovenlaan prima is, maar laat er geen mini-winkelcentrum komen rond De Gouden Leeuw. En benut de boortunnel van de RijnlandRoute nou eens op een ge- heel andere wijze. We krijgen jarenlang met een groot bouwproject te maken. Laten we nou eens excursies organiseren naar die boortunnel. Iedereen wil graag zien hoe dat in zijn werk gaat. Organiseer excursies met een ochtendje Voorschoten onder de grond, een middag Voorschoten boven de grond en 's avonds gezellig in de Voorstraat.

De Rekenkamer heeft het beleid van het vorige Leidse college geëvalueerd en komt tot de conclusie dat met minder coalitieakkoord – men had daar 6 pagina's, terwijl wij er 29 heb- ben – en meer wisselende coalities meer projecten feitelijk zijn gerealiseerd. Daarom is onze oproep: als u straks langs de parel van de Vliet verder vaart, blijf dan niet aan boord van die schepen van de achttiende eeuw. Kom van die boot af. Het is 2014. Met meer mensen en meer creativiteit bereiken we meer eilanden op de lange route van de VOC.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Voorzitter. Ik heb mijn laarzen en sokken in Voorschoten gekocht. Ik zal ze niet laten zien, maar ik hoor er nu dus ook bij.

"Verbinden van mensen, vertrouwen op kracht, kop in de wind, ogen open" zou een mooie titel zijn van een coalitieakkoord. Ja, Voorschoten is zeker uniek én verbonden met de ande- re delen van onze wereld, dichtbij en ver weg. Dat betekent ook dat Voorschoten niet alleen te maken heeft met lokale ontwikkelingen, maar ook met landelijke en grote mondiale ont- wikkelingen. Die zal de gemeente het hoofd moeten bieden. Ja, Voorschoten is uniek en een prettige gemeente om in te wonen. GroenLinks wil dat dit ook zal gelden voor onze kinderen en kleinkinderen. Ja, Voorschoten is uniek. Deze gemeente verdient een gemeentebestuur dat de huidige uitdagingen het hoofd wil en kan bieden, openstaat voor de mogelijkheden van nu, zich niet tevreden stelt met holle frasen en algemeenheden, oog heeft voor de ge-

volgen van dat wat zich binnen én buiten de gemeentegrenzen afspeelt en niet blijft hangen in goede bedoelingen, maar die goede bedoelingen koppelt aan deskundigheid en ambitie.

Een van die grote uitdagingen is de klimaatverandering. Ook op dat punt zien we die verbondenheid met de wereld om ons heen en met de toekomst. Terwijl wereldleiders de noodklok luiden over de verandering van ons klimaat, gebieden op aarde nu al worden getroffen door de gevolgen daarvan, burgers, wetenschappers, ondernemers, jongeren en ouderen in actie komen omdat zij niet meer op hun handen kunnen blijven zitten bij de aanblik van de aanrollende donder en niet meer kunnen wachten op later, na de crisis, gaat Voorschoten ... Ja, wat gaat Voorschoten doen? In onze open brief aan de onderhandelaars hebben wij gevraagd om een goed klimaatbeleid. We zijn pijnlijk verrast dat het woord "klimaat" slechts één keer voorkomt in het akkoord, namelijk in het samengevoegde woord "investeringsklimaat". Het geeft een heel onveilig gevoel dat een gemeentebestuur geen oog heeft voor een van de grootste bedreigingen van deze tijd. Beter dan de kop in het zand steken kan de coalitie de kop in de wind houden, met open ogen de toekomst aankijkend.

Duurzaamheid is hier nauw mee verbonden. Wij herkennen ons niet in dit akkoord. Onder het kopje "duurzaam en milieubewust handelen" lezen we dat de coalitie in de eigen organisatie het gebruik van duurzame materialen en werkwijzen bevordert en zo een voorbeeldfunctie vervult. Dat klinkt mooi, maar "een voorbeeldfunctie"? Is de gemeente er niet van op de hoogte dat op 1 januari 2015 de inkoop voor 100% duurzaam moet zijn? Dat is landelijk vastgesteld. Niet "bevorderen" dus, maar gewoon doen wat er is afgesproken, heldere afspraken maken en dit ook aan de eigen ondernemers communiceren. Nog steeds weten zij niet aan welke richtlijnen zij moeten voldoen om later te kunnen leveren aan de gemeente Voorschoten. Ja, de informatielijn voor duurzaam ondernemen, waar ik het tijdens het lijsttrekkersdebat al over had, doet het nog steeds niet. Het gaat nog steeds om hetzelfde telefoonnummer. Waar moeten ondernemers terecht? Als je het hebt over dienstverlening aan ondernemers, is dit een belangrijk punt. Het is ook jammer dat de duurzame ondernemers wederom niet zijn genoemd, terwijl zij toch een stabiele factor vormen in het streven naar duurzaamheid.

Al jaren, jaren, jaren en jaren denkt het gemeentebestuur van Voorschoten na over een afvalbrengstation, dé manier om het percentage gescheiden afval te verhogen. Wanneer denkt de coalitie te zijn uitgedacht? Eventueel een afvalbrengstation in Leidschendam-Voorburg? Hoe gaat dat milieuwinsten opleveren? Het is maar een tip: inzetten op energiebesparing en duurzame energie zal meer geld opleveren dan eerder gedacht. Daarmee helpt u burgers en ondernemers.

Ook de wilde bermen hebben we natuurlijk gemist. Voorschoten heeft het Bijenconvenant ondertekend. Daar hadden we ambitie in kunnen zien. We zijn heel blij dat dit is gebeurd, maar we missen dit in het akkoord.

Over datgene wat niet in het akkoord staat, kunnen we zeggen dat we daarover kunnen praten, maar het coalitieakkoord is het document op basis waarvan we het beleid gaan beoordelen en dat zaken in het licht zet of niet. Geef de burgers van Voorschoten dan alle ruimte en organiseer een klimaatconferentie. We hebben het hier al vaker over gehad. Laat alle kennis, inzet en betrokkenheid samenkomen en organiseer op korte termijn eindelijk die klimaatconferentie. Daartoe dien ik een motie in. De motie luidt:

"Motie 100157:

overwegende dat:

- klimaatverandering een urgent en groot probleem is;*
- ook gemeenten, net als andere overheden, dit probleem het hoofd zullen moeten bieden;*
- burgers, ondernemers en organisaties in de gelegenheid moeten worden gesteld hierop hun krachten te bundelen;*

spreekt uit dat een klimaatconferentie voor burgers, ondernemers en organisaties die in Voorschoten serieus willen werken aan de klimaatproblematiek, op korte termijn gewenst is;

verzoekt het college, een klimaatconferentie te organiseren voor burgers, ondernemers en organisaties binnen een halfjaar, dus voor 1 december 2014,

en gaat over tot de orde van de dag."

Voorschoten zal ook voor toekomstige generaties een fijn dorp moeten zijn om in te wonen, ook op het punt van de zorg. Het is inderdaad mooi dat een persoonsvolgende bekostiging wordt onderzocht. Daar zijn we blij mee. Dat is goed en hangt samen met Agenda 22. Dit moet niet zo veel mogelijk worden ingevoerd; dit moet gewoon worden ingevoerd. Dit wordt geratificeerd en dit moet dus gebeuren.

Wij hadden meer duidelijke uitgangspunten willen zien, meer piketpalen waarop mensen de coalitie kunnen afrekenen. Op zich zien we wel positieve dingen, maar er is ook iets aparts. De invoering van de 3D's wordt verdeeld over twee wethouders. De coalitie pleit voor een integrale aanpak, maar hier wordt een scheiding bepleit. Wat is de inhoudelijke reden voor deze unieke stap?

Voorschoten gaat er geen geld bij leggen en gaat dus niet zorgen voor een zachte landing, zoals veel andere gemeenten wel doen. Dat vinden wij op zich jammer. Bij onverwachte wendingen kan de OZB worden aangesproken, maar misschien is het beter om vooraf al te zorgen voor een goed vangnet.

Wij hebben een motie voorbereid. Omdat mijn computer crashte en papier in dit geval betrouwbaar is dan digitaal, heb ik die motie niet kunnen zenden naar de griffie en is de motie op papier uitgedeeld. Wij willen graag dat de raad een hoorzitting organiseert over de invoering van de 3D's voor het gestructureerd opvangen van signalen vanuit de samenleving. In die hoorzitting kunnen mensen met elkaar in gesprek gaan. De motie luidt:

"Motie 100158:

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 14 mei 2014,

gezien het raadsvoorstel: coalitieakkoord,

overwegende dat:

- de invoering van de 3 decentralisaties een belangrijke opgave is voor gemeenten, met grote gevolgen voor de burgers;*
- het daarom belangrijk is dat de gemeenteraad contact onderhoudt met de burgers van Voorschoten en andere betrokkenen;*
- dit contact goed georganiseerd dient te zijn;*

spreekt uit dat het organiseren van een hoorzitting waarin burgers en andere betrokkenen gehoord worden, van groot belang is bij de invoering van de decentralisaties;

verzoekt het college, een dergelijke hoorzitting te organiseren in september 2014,

en gaat over tot de orde van de dag."

Ik kom bij de voorzieningen. De bibliotheek moet ondernemender worden. Hoe ziet dat eruit? Wat stelt de coalitie zich daarbij voor? Geef eens een voorbeeld! Verder gaat de raad bepalen welke kerntaken er zijn, waarbij voorbij wordt gegaan aan het deskundige oordeel van de landelijke bibliotheekorganisatie, die vasthoudt aan vijf kerntaken, waaronder opinie en debat en kunst en cultuur. Ja, we zijn blij dat de voorzieningen blijven. Dat is heel mooi, maar het gaat ons erom hoe zij blijven. Zijn zij nog toegankelijk en zijn zij van een goede waarde? Juist in deze samenleving is een goede bibliotheek van zeer groot belang, niet alleen voor kennisverwerving maar ook voor het verwerken van die kennis. Wat het Fitplein betreft: wij zouden zelf eerst proberen om het zwembad open en toegankelijk te houden en dan verder kijken, want het is maar zeer de vraag of hier voldoende geld voor is.

De bestuurlijke zelfstandigheid juichen wij toe, maar de ambtelijke fusie wordt nog verder geïntensiveerd. Hoeveel meer dan al is afgesproken?

Wij zijn blij dat de veiligheid aandacht krijgt in het akkoord. Het geeft ons wel een onveilig gevoel dat bepaalde belangrijke problemen niet worden geadresseerd. Daaronder zou je

bijvoorbeeld ook de bevolkingskrimp kunnen scharen. Tegen de ANPR-camera's hebben wij in het verleden al veel argumenten genoemd. Ik ga die argumenten hier niet allemaal herhalen, maar die camera's geven ons niet het gevoel dat het veiliger wordt in Voorschoten. De deur naar kenteken- en identiteitsfraude gaat verder open. De aanslag op de privacy beschouwen wij als een zeer onveilig aspect. Dat vinden wij erg jammer. Het effect van de ANPR-camera's is bovendien twijfelachtig.

Wij vinden het landschap en onze leefomgeving heel belangrijk. Wij vinden het heel jammer dat de coalitie zich daar weinig over uitspreekt. We zien dat door de boortunnel van de RijnlandRoute de polders aan de Leidse kant en de vogelweidegebieden voor een belangrijk deel zwaar worden aangetast. Ook aan de andere kant, richting Leidschendam, wordt het open landschap verder aangetast door de dubbele bebouwing. Voorschoten, onze parel, wordt ingekaderd door asfalt en steen. We hadden op dit punt graag een richting vernomen van de coalitie. Misschien kan zij die nog geven.

Kortom: we hebben op een aantal punten moeite met het akkoord. We vinden het ook te vrijblijvend. Je kunt praten met burgers, maar welke handvatten hebben zij dan voor inspraak en voor medebepalen? Desalniettemin wensen wij het college succes toe bij de uitoefening van zijn functie en zullen wij ons met volle kracht blijven inzetten voor Voorschoten.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Het coalitieakkoord dat we vandaag bespreken, is niet alleen een samenraapsel van individuele maatregelen. Er spreekt ook een duidelijke visie op de samenleving uit. Die visie laat zich het beste samenvatten als: de gemeente houdt zich vooral met enkele prestigeprojecten bezig en verder moet u zich maar redden. Ik wil het onderhandelingssteam van de VVD overigens feliciteren, aangezien het erin is geslaagd om het CDA en ONS zover te krijgen om het VVD-programma te voorzien van een handtekening en er "collegeprogramma" boven te plakken. Dat is knap onderhandeld!

Ik heb ook een positief punt te melden. In Groot Voorschoten las ik dat wij als oppositiepartijen ons wel zouden kunnen herkennen in het programma. Niemand heeft mij dat gevraagd. Het stond in een persbericht van de formateur. Daarom begin ik met een punt dat ik inderdaad herken, het hoofdstuk over burgerparticipatie. Daar staan veel zaken in die de SP ondersteunt: goed met mensen communiceren over de aanpak van een wijk loont echt de moeite. Dat past ook in de maatschappijvisie van de SP: mensen moeten echt invloed hebben op de inrichting van hun directe omgeving. Ik zou het nieuwe college wel de tip willen meegeven om de mensen uit de buurt in een heel vroegtijdig stadium hierbij te betrekken. Dus niet wanneer het college al een plan heeft of een grove schets die de mensen dan mogen invullen, maar daarvóór, wanneer nog echt open ligt welke kant het college op wil. Dan is er echt sprake van burgerparticipatie. Ik hoop ook dat het niet bij deze mooie woorden blijft, maar daar maak ik mij wel zorgen over. Het is immers een goed voornemen om open en transparant te communiceren met 24.000 inwoners, maar de afgelopen weken lukte het niet eens om open en transparant te communiceren naar zeven leden van de oppositie in de gemeenteraad.

De SP-fractie constateert dat in het collegeprogramma geen letter is gewijd aan armoedebe-strijding en de Sociale Dienst. Daarom zien we dit echt als een rechts college en een rechts programma. De SP vindt dit een enorme misser. Ook in Voorschoten bestaat armoede en moet daar beleid op worden gemaakt. Dat daar in het collegeprogramma geen letter over te lezen is, verraaft een totaal gebrek aan visie op de manier waarop armoede in Voorschoten aangepakt moet worden. Daar maak ik mij zorgen over, maar de mensen die dit betreft, zul-len zich nog veel meer zorgen maken. Het lijkt er namelijk op dat zij vier kille jaren tege-moet gaan.

Visie ontbreekt ook op andere punten. Een visie op natuur en milieu is niet aanwezig; daar refereerde mevrouw Lamers al aan. Een samenhangende visie op het woonbeleid in de ge-meente ontbreekt evenzeer, want een opsomming van bouwprojecten waartoe door het vori-ge college is besloten, noem ik geen "visie". Die problematiek speelt hier wel degelijk. De huur van een sociale huurwoning in Voorschoten ligt boven het landelijke gemiddelde. Be-taalbare woningen worden bijna niet meer aangeboden. In de afgelopen tien jaar is het totale aantal huurwoningen gedaald, terwijl het aantal koopwoningen met ruim 1.200 is gestegen. Dat zijn allemaal ontwikkelingen die schreeuwen om een samenhangend beleid, maar in dit akkoord kan ik dat niet terugvinden.

Ook op het gebied van werkgelegenheid ontbreekt een visie grotendeels, terwijl die juist zo hard nodig is. In 2013 nam de werkloosheid in Voorschoten met 45% toe: van 546 naar 795 werklozen. Tegelijkertijd waren bij het UWV 14 vacatures aangemeld. Ja, 14. Toch lees ik hier geen plan voor het creëren van banen in Voorschoten, terwijl de schoen juist daar wringt. Ik lees wel een plan om mensen werkervaring op te laten doen bij de plantsoendienst of bij de gemeente. Dat kan volgens de SP best nuttig zijn, maar dan wel met een aantal rand-voorwaarden. Er mag bijvoorbeeld geen verdringing van echte banen plaatsvinden en de be-treffende werkzoekende moet aantoonbaar baat hebben bij het traject. Laat ik helder stellen dat dit soort trajecten niet mag worden gebruikt om werkzoekenden te straffen. Als er in de gemeente 795 werkzoekenden en 14 vacatures zijn, kun je mensen niet verwijten dat zij geen baan hebben.

Ik vind het weer tijd voor een positieve noot. De paragraaf over het jeugdbeleid spreekt mij erg aan. Jongerenwerk krijgt een belangrijke rol en de jongeren worden in dit akkoord niet slechts als een probleem neergezet. Voorstellen beoordelen wij natuurlijk altijd op hun in-houd, maar de voorstellen over het in gesprek gaan met jongeren wachten wij met interesse af.

Opnieuw is er ruimte voor een prestigeproject, hoewel prestigeprojecten in het verleden, zoals het Deltaplein en de Duivenvoordecorridor, als een financiële molensteen om de nek van Voorschoten hangen. Nu moet er een passantenhaven komen, ergens in het dorpscen-trum. Ik heb hier vooral vragen over. Die kunnen pas in een later stadium behandeld worden, maar ik wil ze toch alvast stellen. Waar gaat dit dan gebeuren? Wat gaat dit kosten? Welke

andere zaken moeten we hiervoor laten? Staat er een geldboom in de binnentuin van het gemeentehuis? Het feit dat ik vooral vragen heb over de financiële kant van dit prestigeproject, legt een interessant gebrek van dit coalitieakkoord bloot: de financiële onderbouwing ontbreekt. Uit de losse pols worden nieuwe projecten bedacht en worden stokpaardjes bereiden, maar de gemeenteraad krijgt totaal geen inzage in de financiële keuzes die worden gemaakt. Dat is een forse miskleun. De coalitie vraagt eigenlijk een ongedekte cheque aan de raad. Dat is een valse start van dit college. Daarom dient de SP een motie in waarin ertoe wordt opgeroepen om pas te stemmen over het coalitieakkoord en het benoemen van wethouders nadat de raad een financiële onderbouwing van het coalitieprogramma heeft mogen ontvangen en heeft kunnen bestuderen. Kennelijk vindt de SP, in tegenstelling tot de VVD, het CDA en ONS, een deugdelijke financiële onderbouwing van de plannen wel belangrijk. Wij willen in ieder geval niet voor sinterklaas gaan spelen. De motie luidt:

"Motie 100155.

De raad van de gemeente Voorschoten, in vergadering bijeen d.d. 14 mei 2014,

van mening dat een coalitieprogramma niet zonder bijbehorende financiële onderbouwing kan worden vastgesteld;

spreekt uit dat:

- er niet over het coalitieprogramma kan worden gestemd;*
- er geen wethouders kunnen worden benoemd;*

voor de gemeenteraad kennis heeft kunnen nemen van de financiële onderbouwing van het coalitieakkoord,

en gaat over tot de orde van de dag."

De heer **Middelburg** (PvdA): Voorzitter. Ik begin met het door de heer Maassen genoemde persbericht waarin stond dat de oppositie zich zou herkennen in het coalitieakkoord. Natuurlijk las ik het coalitieakkoord daarna met veel belangstelling. Er staan heel veel woorden in en ik herkende die bijna allemaal. Dat was dus een redelijk begin, maar ten aanzien van de strekking van die woorden wordt dat helaas een stuk minder. Het is ook niet vreemd dat ik mij er niet in kan herkennen, net zoals het wél heel vreemd is dat iemand verwacht dat de oppositiepartijen zich erin zouden herkennen, want er is op geen enkele wijze overleg of contact geweest met de oppositiepartijen over wat zij van een aantal onderwerpen zouden vinden. Het is heel raar om je een aantal weken op te sluiten, dan met 27 pagina's te komen en ervan uit te gaan dat mensen zich daarin kunnen vinden. Ik zal nu dus ingaan op een aantal punten waarin wij ons niet zozeer kunnen vinden. Dat neemt niet weg dat er natuurlijk ook veel in staat waar we ons best in kunnen vinden; daar kom ik aan het eind op terug.

Wij kunnen ons in ieder geval in eerste instantie al niet goed vinden in de daden die de mooie woorden van dit coalitieakkoord vergezellen. Aan het begin wordt gelijk gesproken over "dingen samen doen met de gehele raad". Ik neem aan dat daarmee de gehele raad, dus inclusief de oppositie, wordt bedoeld. Er wordt ook gesproken over "een open en transparante cultuur". Dat zijn zaken waarin ik mij volstrekt kan vinden, maar ik moet helaas vaststellen dat het volledige proces waarmee tot dit coalitieakkoord is gekomen, werd gekenmerkt door een volstrekt gebrek aan iets samen doen, hoewel daar op verschillende momenten een opening voor is geboden; alle vier de oppositiepartijen hebben dat gedaan. Er is ook een volstrekt gebrek aan openheid en transparantie geweest. Over het proces zijn wij dus niet erg te spreken.

Laten we dan snel kijken naar de inhoud. Het zal hopelijk niemand verbazen dat ik daarbij vooral heb gekeken naar de zaken die de zorg, het werk en onze Voorschotense voorzieningen aangaan, want dat zijn de punten die wij als PvdA de komende jaren het belangrijkste vinden. Wanneer ik die drie punten heb nagelopen, zal ik ook nog twee bonusonderwerpen behandelen waar de coalitie zelf veel aandacht aan geeft. Ik zal het daarbij niet hebben over duurzaamheid, want er was in dit coalitieakkoord een volstrekt gebrek aan aanknopingspunten om iets over duurzaamheid te zeggen. Als ik daarover begin, kan ik gewoon het betoog van mevrouw Lamers herhalen. Dat is dus niet nodig.

Ik begin met de zorg. Ik moet eerlijk zeggen dat ik op dat punt teleurgesteld ben, want ik had op dat punt best hoge verwachtingen. Ik ken de verkiezingsprogramma's van de partijen en ik ken ook degenen die aan het onderhandelen waren. Ik had daarom een goed en doorwrocht verhaal verwacht. Het verhaal dat in ieder geval in mijn versie van het coalitieakkoord staat, is een soort samenvatting van een marketingfolder of een advertentie waarin een seminar van de VNG wordt aangekondigd. Er worden echt zeer algemene dingen aangekondigd die gewoon landelijk bepaald zijn. Er staat anderhalve regel in over mantelzorgers, die toch bijzonder belangrijk zijn. Er is weinig Voorschotense invulling van wat de coalitie nu wil gaan doen. Mijn fractie vindt het bijzonder jammer dat er verderop wel staat dat er zeker geen Voorschotense kop mag komen. Dat betekent dat Voorschoten geen geld mag toeleggen op de 3Decentralisaties. Hoewel de PvdA het van harte met de coalitie eens is dat al het zorgbeleid structureel moet worden bekostigd uit het geld dat we daarvoor krijgen – je kunt immers niet meer uitgeven dan je krijgt – vinden wij het heel boud om op voorhand te stellen dat je ook in de overgangsfase, waarin een heleboel zorgtaken op de gemeente afkomen, niet bereid bent om daar, als het nodig is en onder strikte voorwaarden, eventueel toch iets extra's voor te doen. Wij weten immers allemaal dat het hart van deze 3Decentralisaties inhoudt dat er wordt ingezet op preventie en op het activeren van mensen om zelf meer te doen en meer eigen verantwoordelijkheid te nemen. Het idee dat dit vanaf de eerste dag 100% effect heeft en dat de hele in het budget ingecalculeerde korting gerealiseerd gaat worden, is heel mooi en het is ook heel lovenswaardig om daarnaar te streven, maar ik vind het verdomd naïef om op voorhand uit te sluiten dat het onmogelijk is dat in de overgangsfase van twee of drie jaar misschien af en toe extra geld nodig is omdat dit nu eenmaal niet van de ene op de andere dag gebeurt. Als het college nu begint met preventie, kan het mij

niet vertellen dat een gezin dat nu al met een meervoudige problematiek in de jeugdzorg zit, daar vanaf 1 januari 2015 ineens minder last van heeft. Dat is gewoon niet zo. Als we een heel armlastige gemeente waren, zou ik het nog begrijpen als er wordt gezegd: het kan niet anders, want we hebben het geld niet. In hetzelfde coalitieakkoord zie ik echter plannen om de middenberm van de Traverse te versmallen. Dat is wel handig, want als je met je fiets oversteekt, weinig ruimte hebt, wordt omgereden en in een zorgvraag terechtkomt, weet je in ieder geval dat er door die zorgvraag geen extra geld aan je zal worden uitgegeven. Er zijn ook plannen voor de passantenhaven, die al door de heer Maassen werd genoemd. Als mijn fractie daartussen mag kiezen, heeft zij liever een Voorschotense kop om ervoor te zorgen dat de overgang van al die zware zorgdossiers goed verloopt dan een passantenhaven en een smalle middenberm.

Ook op het punt van werk zien we niet heel veel plannen staan, maar wij zijn het in principe eens met wat daarover in het akkoord staat. Wij vinden het activeren van mensen een goede insteek en het naar werk terugbrengen van mensen de juiste aanpak. De PvdA vindt ook dat je een tegenprestatie mag vragen van mensen met een uitkering, maar de heer Maassen wees er al op dat er letterlijk staat dat, wat de coalitie betreft, zo'n tegenprestatie ook in een administratieve functie bij de gemeente of bij het uitvoerend bedrijf mag plaatsvinden. Daar is mijn fractie het hartgrondig mee oneens omdat dat verdringing in de hand werkt. Ik wijs de onderhandelaars er ook graag op dat zij over het hoofd hebben gezien dat dit in strijd is met de desbetreffende regelgeving, want een tegenprestatie mag geen verdringing zijn en een tegenprestatie voor een uitkering is expliciet niet bedoeld als een re-integratie-instrument. Ik ging ervan uit dat dit bij de onderhandelaars bekend was, maar dat is blijkbaar niet het geval. Bij dezen geef ik die informatie gratis en voor niets. Ik heb de coalitie de moeite bespaard om hier op een lastige manier achter te komen. Los van het feit dat dit niet kan en niet mag, vindt mijn fractie ten principale dat je administratief werk bij de gemeente of het uitvoerend bedrijf niet dwangmatig kunt opleggen aan iemand met een uitkering. Als dat werk er bij de gemeente is, zet dan die vacatures open. Dan creëer je banen en dan zijn die mensen ook uit een uitkering, maar dan doe je dat op een eerlijke manier.

Daarmee kom ik bij de voorzieningen. Ik focus op de bibliotheek en het zwembad. Ik hoorde zojuist van de CDA-fractie dat zij trots is op wat zij heeft bereikt. Misschien heb ik de tekst verkeerd gelezen, want zoals ik het lees, staat er gewoon een eufemisme voor "we gaan er nog meer op bezuinigen". Zoals ik het lees – maar er staan geen financiën bij – gaat het ook niet om heel milde bezuinigingen. Ik hoor hier in de tweede termijn dus graag meer over van de coalitiepartners. Waar is de CDA-fractie trots op? Heeft zij de schade weten te beperken tot 1%, 2%, 10% of 50%? Ik hoor graag waar de CDA-fractie trots op is, want zoals wij het lezen, gaat het om een flinke bezuiniging. Bovendien vinden wij de manier waarop dit is opgeschreven, niet tekenend voor een prettige omgang met belangrijke organisaties in het dorp. Ook dat is al gezegd: het lijkt wel alsof wij de bibliotheek en het zwembad, twee organisaties met bijzonder veel gebruikers binnen Voorschoten en waarmee bijzonder veel Voorschotenaren blij zijn, vertellen dat in de gesloten kamer van de onderhandelaars is besloten welk beleid zij precies moeten voeren, zonder dat er enig overleg is geweest.

Ik kom nu bij mijn eerste bonusonderwerp, de tegenstrijdigheid van een aantal plannen van de coalitie. Mensen staan centraal en het draait allemaal om vertrouwen; dat staat zelfs in de titel van het akkoord. Er is al aan gerefereerd: we hebben zoveel vertrouwen, maar we dragen de mensen wel op – dat moet terug in de APV – om hun stoepje te vegen. Dit klinkt misschien als een flauw voorbeeld, maar ik vraag mij af welk mensbeeld achter dit uitgangspunt zit. Er wordt van uitgegaan dat de Voorschotenaar bereid is om de mantelzorg op zich te nemen van een goede buur, een vriend of een familielid en ook perfect in staat is om met minder regels voor het bouwen van een dakkapel, schuurtjes of wat dan ook allemaal zelf netjes te bepalen hoe het moet, zonder overlast voor de buurt. Dat zijn allemaal punten in het akkoord; op die punten wil de coalitie mensen vertrouwen geven. Er wordt echter ook van uitgegaan dat dezelfde personen die dit allemaal vrijwillig doen, te belabberd zijn om hun eigen stoepje te vegen. Laat mij maar iemand zien die wel tien jaar lang zijn buurman wil helpen met schoonmaken of die een maaltijd wil bezorgen bij de overburen, maar die niet bereid is om in de twee weken in de vier jaar waarin we in Nederland echt sneeuw hebben, zijn stoepje te vegen. Ik begrijp niet hoe je die twee ideeën met elkaar verenigt.

Een andere tegenstrijdigheid betreft het "aanvragen is toekennen"-systeem, maar dat begrijp ik misschien verkeerd. Als je minder regels wilt hebben – ik zeg niet dat ik dat altijd wil; soms wel – waarom moet je dan een aanvraag doen? Als je op basis van vaste kaders iets toekent en als er, zoals in het stuk staat, niet getoetst wordt, waarom zou je dan nog een aanvraag moeten doen? Volgens mij is dat dan een nutteloze, volstrekt overbodige handeling. Zo staan er meer dingen in. Ik ga ze niet allemaal langs, maar een heleboel dingen vind ik een beetje tegenstrijdig.

De tweede bonus wil ik gebruiken om een compliment te geven. Dat betreft het hele hoofdstuk over veiligheid. Mijn fractie is het inhoudelijk niet met elk punt in dat hoofdstuk eens, maar wij vinden dat hoofdstuk een voorbeeld van hoe we elk hoofdstuk van het coalitieakkoord graag geschreven hadden gezien. De fractie die daar verantwoordelijk voor was of de mensen die dit onderling hebben uitgemaakt – ik weet niet wie dat zijn – verdienen een compliment. Het begint helder met de mening – wat willen we? – en dan volgen enkele concrete maatregelen. Nogmaals: niet alle maatregelen zouden de keuze van de PvdA zijn geweest, maar daar kunnen we iets mee.

Ik had al gezegd dat ik vooral zou focussen op waar ik het niet mee eens ben. Er zijn ook enkele dingen waar we het wel mee eens zijn. Het jeugdbeleid ziet er goed uit. Het belang van het activeren en re-integreren van mensen met een uitkering onderschrijven wij, zoals gezegd, helemaal, met als uitzondering de wijze waarop de tegenprestatie wordt benoemd. Ook het belang van burgerparticipatie onderschrijven wij helemaal, evenals de uitdrukkelijk geuite wens om samen met de gehele raad aan de slag te gaan voor Voorschoten. Daar zijn wij natuurlijk blij mee, want onze fractie is altijd – althans, die illusie hebben wij – constructief en probeert zich altijd positief op te stellen. Het is dus fijn als dat de komende vier jaar wederzijds zal zijn. Ik kom echter terug op mijn opmerking aan het begin over het pro-

ces en dat brengt mij vanzelf bij mijn conclusie, want ik hoop dan wel dat het college op een fundamenteel andere manier gaat functioneren dan op de manier waarop de onderhandelaars dit proces hebben doorlopen. Als ik mijn eerlijke mening moet geven, was dat proces namelijk echt een schoolvoorbeeld van hoe je niet samenwerkt en niet open en transparant te werk gaat. Als dat 180 graden draait, komt de coalitie haar woord na en dan ben ik daar blij mee.

Ik heb het uitgebreid over de inhoud gehad. Ik denk dat het bij de conclusie past om te zeggen dat enkele punten – ik heb ze niet voor niets genoemd – voor ons zeer fundamenteel zijn, met name op het gebied van werk en zorg. Dat zijn niet de puntjes waarvan ik zeg dat zij onhandig zijn opgeschreven; dat gaat over de tegenprestatie en het uitgangspunt dat er geen kop komt op de financiën voor de zorg. Dat zijn voor mijn fractie echt zeer fundamentele punten waar wij bezwaar tegen hebben.

De **voorzitter**: Dat was de eerste termijn van de raad. Normaal zou het college nu het woord krijgen, maar we hebben nu materieel in feite een demissionair college. We gaan dus direct naar de tweede termijn van de raad. Ik verzoek u om daarbij ook een beetje op de tijd te letten, want we hebben nog een aantal agendapunten af te wikkelen.

De heer **Mol** (VVD): Voorzitter. Ik dank de andere fracties voor de reacties. Ik had natuurlijk verwacht dat er kritiek zou komen. Ik denk ook dat dat goed is. Het is ook goed dat we vandaag al de degens met elkaar kruisen over een aantal uitgangspunten in het coalitieakkoord. Ik ga niet meteen in op alle individuele punten, maar ik wil wel in den brede ingaan op een aantal punten. Ik begin met het punt van de heer Middelburg: hoe zetten we meer vertrouwen in de inwoners af tegen die ene individuele maatregel, namelijk dat wij het normaal vinden dat in de APV wordt opgenomen dat men in de winter het stoepje en het eigen terrein sneeuwvrij houdt? Ik zal niet zeggen dat beide met elkaar te maken hebben. Als we werken aan een veilig Voorschoten, vinden wij het heel normaal dat iedereen die op jouw erf moet komen – bijvoorbeeld om post in jouw brievenbus te doen – niet het risico loopt om een been te breken of een hernia op te lopen als het ontzettend glad is. Dat staat los van het feit dat wij in ons coalitieakkoord willen uitstralen dat wij het heel normaal vinden dat mensen meer eigen verantwoordelijkheid kunnen nemen voor zichzelf en voor hun omgeving. De heer Middelburg had het bijvoorbeeld over de vergunningen en over "aanvragen is toekennen" en vroeg zich af hoe dat gaat: als aanvragen al toekennen is, waarom zou je dan überhaupt nog een aanvraag moeten doen? Ik wil dat nader illustreren. Als ik een plan heb voor een kleinschalige dakkapel achterop mijn huis, vind ik het heel normaal dat ik met dat plan naar de gemeente ga. De gemeente heeft daar een set uitgangspunten voor benoemd. Als die uitgangspunten min of meer overeenkomen met de aanvraag – dat moet even worden getoetst – kan de aanvraag verder zonder procedure worden toegekend. Ik kan dat nog niet gedetailleerd uitleggen. Het college moet ook de ruimte krijgen om dit uit te werken, maar dit moet zo worden gezien.

Wat verwachten wij dan van de inwoners? Ik ken een heel mooi voorbeeld bij mij in de straat. De vrouw van mijn overbuurman heeft een hersenbloeding gehad, is daardoor aan huis gekluisterd en is afhankelijk van dagopvang, maar is in haar eigen huiselijke omgeving ook heel afhankelijk van mantelzorg. Er is een mooie afwisseling van de thuiszorg, die langskomt voor de erge dingen, en de hulp die burens, vrienden, kinderen en kleinkinderen bieden om de situatie goed op te vangen. Dat past nou bij het vertrouwen in mensen dat wij met dit coalitieakkoord willen uitstralen en dat wij ook ontzettend hard nodig zullen hebben om vorm te geven aan de decentralisaties. Dit moeten we ook meenemen op andere terreinen waar de Voorschotense bevolking mee bezig is. Er is creativiteit nodig om na te denken over hoe we het zwembad in de toekomst gaan exploiteren en hoe we omgaan met de bibliotheekfunctie. De heer Middelburg zei dat dit allemaal koud en hard in het coalitieakkoord staat, maar ik kan hem verzekeren dat we daar heel lang met elkaar over hebben gesproken. Hè, René? Ik kan niet zeggen dat we het een, twee, drie met elkaar eens waren, maar het is belangrijk dat we juist willen uitstralen dat we, als we die voorzieningen willen blijven houden met het zakje geld waarmee we de gemeente vormgeven, op een creatieve manier met bepaalde dingen moeten omgaan.

De heer **Maassen** (SP): De heer Mol zegt dat er met elkaar heel goed is gepraat over de bibliotheek en het zwembad, maar het probleem is dat de coalitiepartijen daar wel met elkaar over hebben gepraat, maar niet met de mensen van de bibliotheek en het zwembad. Waar is dan het vertrouwen in die organisaties, met zoveel gebruikers in Voorschoten? Misschien hebben zij zelf een heel goed beeld van hoe zij hun rol het best zouden kunnen vervullen.

De **voorzitter**: Er zijn nog twee interrupties. Misschien kunnen die gebundeld worden. Mijnheer Middelburg, gaat uw interruptie over hetzelfde punt?

De heer **Middelburg** (PvdA): Ja. De coalitiepartijen hebben nu met elkaar gesproken, maar wordt er, voordat deze plannen worden geconcretiseerd, wel met de bibliotheek, het zwembad en de gebruikers gesproken? En welke vorm krijgen die gesprekken? Kan de heer Mol dat zo concreet mogelijk aangeven?

De **voorzitter**: Als mevrouw Lamers over hetzelfde punt wil interrumperen, kan zij dat nu doen.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): In het verlengde hiervan vraag ik de heer Mol of de coalitie ook op mensen vertrouwt als zij zeggen dat zij overbelast zijn door hun mantelzorgtaken. Het is immers niet waar dat er nu nog helemaal niets gebeurt. Er gebeurt al heel veel en veel mensen zijn overbelast. Vertrouwt de coalitie mensen als zij zeggen dat zij overbelast zijn en dat het zo niet kan? Of vertrouwt de coalitie de bibliotheek als die zegt dat zij haar belangrijke taken niet kan uitvoeren als er nog meer bezuinigd wordt?

De heer **Mol** (VVD): Het eerste punt dat in deze interrupties is aangegeven, is: er is wel met elkaar over gesproken, maar hoe gaat er dan met de andere partijen over gesproken worden?

Ik heb in de eerste termijn al aangegeven dat het belangrijk is dat er verschrikkelijk veel op de gemeenten af komt. Wij kunnen in de toekomst niet alle taken uitvoeren zoals wij die nu uitvoeren. Dat betekent dat we hierover met elkaar een discussie moeten aangaan: welke taken blijven we doen, welke taken gaan we niet meer doen en welke taken gaan we op een andere manier doen? Daar biedt het coalitieakkoord de ruimte voor. Mevrouw Lamers droeg bijvoorbeeld de vijf punten aan van de landelijke bibliotheekorganisatie. Dat zijn dingen waaraan de bibliotheek moet voldoen. Het Rijk geeft ons heel veel taken op het gebied van de 3Dcentralisaties en zegt dat de gemeenten daar vorm aan moeten geven. Dan vind ik dat ik als volksvertegenwoordiger in mijn recht sta als ik andere taken ter discussie stel en als ik bekijk hoe wij daar op onze eigen manier zelf vorm aan kunnen geven. Ik zie niet alle huidige taken van de bibliotheek als kerntaken; daarover heeft mijn fractie de afgelopen jaren uitvoerig met de andere fracties gediscussieerd. Wij zien de bibliotheek echter wel als een zeer geschikte voorziening om het centrum te versterken of om te combineren met een andere taak. Misschien kun je de bibliotheek combineren met een ontzettend goed cafeteria; ik ben nu even creatief. De tijdschriftenvoorziening van de bibliotheek vinden wij op een aantal punten bijvoorbeeld niet heel noodzakelijk. Het aardige is dat in het coalitieakkoord juist staat dat die discussie over de kerntaken nodig is. Wij willen die discussie met elkaar en in deze raad aangaan: wat vinden wij de kerntaken van de bibliotheek? Het Rijk vraagt meer verantwoordelijkheid van de gemeenten. Dan moeten we met elkaar de discussie aangaan over de vraag wat de kerntaken zijn. Wanneer we het gaan hebben over de subsidiëring en de taken van de bibliotheek, gaan we die discussie aan met elkaar en ook met de bibliotheek zelf. Ik vind echter ook dat we daarbij ideeën van Voorschotenaren moeten betrekken. Wij moeten bijvoorbeeld met elkaar het gesprek aangaan als iemand op dit punt heel veel ervaring heeft en vanuit zijn achtergrond op een andere manier nadenkt over de bibliotheek. Ik weet nog niet hoe wij dit heel concreet vorm gaan geven, maar wij hebben een opening geboden door een kerntakendiscussie: wat moet je wel doen en wat niet?

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): De heer Mol stelt dat hij het gesprek wil aangaan, ook met de bibliotheek, maar "gesprek" is zo vaag. Als ik in mijn beroep zeg "daar moet ik met die persoon eens even over praten", wil dat niet altijd zeggen dat ik ook luister naar die persoon. Dat woord heeft dus meerdere betekenissen. Welke lading hebben de mening van deskundigen op het gebied van bibliotheekwerk en de mening van de betrokken burgers, bijvoorbeeld als zij aangeven dat bepaalde bezuinigingen ertoe leiden dat jeugdleden niet meer gaan lenen en dat de taken dermate worden uitgehold dat de bibliotheek geen goede voorziening meer is?

De **voorzitter**: Ik wijs erop dat we over heel veel onderwerpen natuurlijk nog discussies krijgen in de raad. Het is niet de bedoeling om vanavond per onderwerp te veel de diepte in te gaan, want dan halen we volgens mij het weekend met deze vergadering. Ik dring er dus op aan om op een zeker abstractieniveau te blijven formuleren.

De heer **Middelburg** (PvdA): Volgens mij hoorde ik de heer Mol zeggen dat hij ook bij die kerntakendiscussies burgerparticipatie wil toepassen. Als ik dat goed heb begrepen, ben ik heel blij, maar dat wil ik expliciet horen. Dan weet ik zeker dat ik het goed heb gehoord.

De **voorzitter**: De heer Mol gaat heel kort en bondig hierop reageren en dan gaat hij door met zijn verhaal.

De heer **Mol** (VVD): Ja. Maar mevrouw Lamers had nog een vraag gesteld en dan zal ik het heel abstract houden. Mevrouw Lamers, u had toch ook een tweede vraag aan mij gesteld?

De **voorzitter**: Mevrouw Lamers kan altijd nog een vraag bedenken, maar ik zou haar daar niet onnodig toe uitnodigen. Geeft u maar antwoord en dan zien we daarna wel of mevrouw Lamers iets mist.

De heer **Mol** (VVD): Laat ik dan twee andere punten aanstippen en dan laat ik het daarbij. Ik bedoel de Traverse en de passantenhaven. Het verwijt is geuit dat er grote prestigeprojecten zijn en dat er aan de andere kant flink bezuinigd moet worden. In het coalitieakkoord staat ook – maar blijkbaar niet duidelijk genoeg – dat wij het juist voor de Traverse en de passantenhaven heel belangrijk vinden dat wij, als wij daartoe willen besluiten, geïnteresseerde marktpartijen vinden voor de uitvoering. Ik acht de kans daarop voor de passantenhaven veel groter. Er ligt een heel interessant plan waarmee we recreatie in ons dorp kunnen versterken. Daar is inderdaad niet heel veel geld voor, maar het is wel goed om de ambitie uit te spreken en om hier met elkaar over na te denken. De gemeente moet uitstralen dat wij de toerisme- en recreatiefunctie van ons dorp willen versterken. Laten we bekijken of we op dat punt met geïnteresseerde marktpartijen iets kunnen doen. Op dit moment is de waterrecreatie nog onvoldoende benut door Voorschoten. Ik denk dat de CDA-fractie daar heel goed op kan ingaan, want daar is veel expertise op dit vlak. Ik benadruk met name dat er niet staat dat hier zakken gemeenschapsgeld in gaan. Juist niet! Bij ons streven om meer mogelijkheden vanuit Voorschoten te betrekken bij de kwaliteit van het dorpscentrum hoort ook het betrekken van marktpartijen.

De heer **Maassen** (SP): Betekent dit uitgangspunt voor de VVD ook dat u, als de coalitie over een paar jaar vrij ver is met het realiseren van die haven en als er dan toch een bak gemeentegeld in moet, dan zegt dat dat niet het uitgangspunt is en dat we het dan maar niet doen? Of zijn we dan inmiddels weer een bepaald station gepasseerd, zodat er toch maar weer wordt gekozen voor het redden van het project met heel veel geld uit de gemeentekas?

De **voorzitter**: Omdat de heer Mol in de tweede termijn het eerst het woord heeft gekregen, worden alle interrupties over het coalitieakkoord nu door hem behandeld. Voor de volledigheid merk ik op dat de andere coalitiefracties de ruimte hebben om aan het debat deel te nemen.

De heer **Mol** (VVD): Mijn antwoord is: nee, maar ik kan daar verder nog niets over zeggen.

De heer **Maassen** (SP): Natuurlijk, dat begrijp ik. Het was een "wat als"-vraag en die is moeilijk te beantwoorden. Het gaat mij om de intentie van de VVD: is het de bedoeling om dit echt met ondernemersgeld te doen en daar een project voor op te zetten of zou er een situatie kunnen ontstaan waarin de gemeente toch gaat bijspringen?

De heer **Mol** (VVD): Ik kan daar nu nog helemaal niets over zeggen. Laten we dat uitwerken. Dat laatste is echter zeker niet de bedoeling. Ons coalitieakkoord straalt uit dat er geen grote nieuwe projecten komen met gemeenschapsgeld. We hebben onze middelen namelijk al hard nodig. Laten we met elkaar echter alsjeblieft wel de ambitie uitstralen om naast het opvangen van de 3Dcentralisaties en andere belangrijke taken in ieder geval de economische kracht van Voorschoten te versterken en te werken aan de concurrentiepositie van Voorschoten. Ik vind dat wij een gemeentebestuur moeten hebben dat, als marktpartijen met de gemeente willen samenwerken om iets te doen aan de leegstand, de verbetering van het vestigingsklimaat of de verbetering van de werkgelegenheid, zegt dat de middelen uitzonderlijk beperkt zijn en dat we onze energie ook echt nodig hebben voor andere dingen, maar dat voor die marktpartijen een constructieve gesprekspartner is.

De heer **Rasch** (ONS Voorschoten): Voorzitter. Wij zijn blij verrast en ook een beetje onder de indruk van de gedegen wijze waarop alle partijen, zowel vanuit de oppositie als vanuit de coalitie, hebben gereageerd op het coalitieakkoord. Uiteraard zijn er kritische noten gekraakt. Dat zou niet anders kunnen, want niet iedereen heeft meegeschreven aan het coalitieakkoord. Dat brengt mij bij een van de punten die door meerdere sprekers zijn aangevoerd, namelijk dat het coalitieakkoord geschreven is door de coalitiepartners, zonder betrokkenheid van de oppositie. Zo gaat dat nu eenmaal. Je gaat met elkaar bedenken wat je wilt; vervolgens leg je dat neer en bespreek je in alle openheid en transparantie het resultaat met de gehele raad en de burgerij. Daarmee ga je dan de komende vier jaar in. Zo doe je dat als je met elkaar iets wilt ondernemen.

De heer **Van der Meij** (D66): Mag ik erop wijzen dat de gemeente Leiderdorp alle partijen een conceptcoalitieakkoord heeft aangeboden, dat vervolgens de mening van de oppositie is meegenomen en dat daarna een coalitieakkoord tot stand is gekomen?

De heer **Rasch** (ONS Voorschoten): Dank u voor deze opmerking.

Er is ook gesproken over de burgerparticipatie. Ik ben het volledig eens met de inbreng van met name de heer Maassen: het is uitermate belangrijk dat burgers aan de voorkant van het beleid worden betrokken, dus liefst voordat er vele pagina's geschreven zijn. Laten we zeggen dat we met een half A4'tje uitgangspunten het gesprek aangaan om te bekijken hoe we het verder gaan invullen. Op dat punt vinden we elkaar dus absoluut.

De heer Middelburg meent dat er sprake is van een tegenstrijdigheid. Wij willen mensen op een grote afstand tot de arbeidsmarkt, die moeite hebben om bij een reguliere werkgever

aan een baan te komen, de gelegenheid geven om werkervaring op te doen in onze eigen organisatie. Hij interpreteert dat op de een of andere manier als verdringing van regulier werk. Als die indruk enigszins is gewekt, benadruk ik dat dat absoluut niet de bedoeling van de coalitie is geweest. Het is juist de bedoeling om mensen te helpen met het maken van een start in een werkzaam leven. Ik hoop dat dit voor iedereen heel duidelijk is.

Mevrouw **Van Herk** (CDA): Voorzitter. Ik ga kort in op de belangrijkste punten van de fracties. Tegen D66 kan ik zeggen: meer mensen, meer creativiteit. Dat helpt ons vooruit. Ik denk dat ons akkoord daar vol van staat, want ik ben heel blij met burgerparticipatie. Daarmee bedoel ik ook dat we transparant, aan de voorkant, bezig zijn. Tijdens de onderhandelingen heb ik voortdurend het voorbeeld van Beresteyn genoemd. Het moet nooit meer zo gaan dat je in de krant iets moet lezen wat kennelijk overal al uitgebreid is besproken. De Vlietwijk is een heel goed voorbeeld van hoe burgerparticipatie goed kan worden toegepast. Als je aankondigingen plaatst in de krant, moeten burgers daar wel zelf naartoe gaan, maar we hebben heel duidelijk vastgesteld dat je actief moet communiceren als er straks concrete maatregelen zijn of als bij mensen voor de deur veranderingen plaatsvinden. Dat is een van de dingen die wij met elkaar hebben afgesproken. Daar zijn wij heel blij mee.

Ik begrijp uiteraard dat GroenLinks teleurgesteld kan zijn op het punt van het klimaatbeleid. We hebben wel aandacht besteed aan duurzaamheid, maar we gaan de onderwerpen die straks voorbijkomen, weer met elkaar bespreken. We hebben minder gesproken over de ruimte en de polders. We hebben het concreter over Voorschoten gehad, maar ik vind dit wel een goed punt waar we in de toekomst zeker over moeten nadenken.

Ook de SP ging in op de burgerparticipatie. Het CDA vindt burgerparticipatie heel belangrijk. Daar zullen we dus zeker veel aandacht aan besteden. De SP sprak ook van wanbeleid ten aanzien van bouwprojecten. We gaan op dit moment geen projecten aan. We moeten ervoor zorgen dat we datgene wat er nu loopt, goed afmaken. Het allerbelangrijkste is dat we in het dorp behouden wat we hebben. Dan kunnen we het ons niet veroorloven om onnodig groot-schalige projecten aan te gaan. Daar kan ik me dus wel in vinden.

De heer **Maassen** (SP): Ik hoor graag van mevrouw Van Herk of dit inclusief of exclusief de geplande 570 woningen is die volgens de regio Holland Rijnland nog gebouwd moeten worden in de periode 2017–2019.

Mevrouw **Van Herk** (CDA): Holland Rijnland heeft ons dat opgelegd. Wij zijn daar als gemeente mee bezig. Dat is ook te zien in de grondexploitaties. Ik denk dat we ons daar gewoon aan moeten houden. Over de mate waarin dat gebeurt, gaan we met elkaar in overleg.

De heer **Maassen** (SP): Dan concludeer ik dat het statement dat we niet meer gaan bouwen, niet klopt. Er moet de komende jaren immers minimaal een wijk bij komen.

Mevrouw **Van Herk** (CDA): Het ging om de prestigeprojecten. Daarbij gaat het niet om woonwijken. Dat zijn gewoon noodzakelijke voorwaarden om hier te kunnen leven.

Tegen de PvdA kan ik zeggen dat de bibliotheek uitgebreid is besproken. Ik heb vertrouwen in dit akkoord. We gaan goed in overleg met de bibliotheek. Dat is echt een voorwaarde voor het CDA.

De heer **Middelburg** (PvdA): U zei dat u trots was op wat u had bereikt voor de bibliotheek. Ik hoor graag waar u trots op bent.

Mevrouw **Van Herk** (CDA): Op het feit dat we anders gaan praten over het subsidiebeleid. Er wordt dus niet gezegd dat we gaan korten. We gaan daarover praten en we gaan met de bibliotheek bekijken hoe zij ondernemender kan zijn, hoe zij andere gelden kan verwerven en of wij, als dat lukt, iets terug kunnen geven aan de bibliotheek. Dit is ook de insteek van de VNG. We hebben minder subsidiegelden en er komt een nieuwe Bibliotheekwet. We moeten naar de bibliotheek kijken vanuit het uitgangspunt van aanpassen en hervormen. Er moet gewerkt worden aan een vernieuwende bibliotheek voor de functies van de bieb en hun lokale impact. Het gaat om een innovatiegerichte samenwerking tussen de gemeente en organisaties die bibliotheekfuncties vervullen. Daar gaat het om: door met elkaar te gaan praten willen wij inhoud geven aan wat de VNG heeft geschreven over een gezamenlijke publiek-private bibliotheek.

De heer **Maassen** (SP): Ik heb even gewacht totdat mevrouw Van Herk klaar was. Ik spreek nu haar hierop aan, maar ik had deze vraag net zo goed aan de heer Rasch of de heer Mol kunnen stellen. Ik heb in de eerste termijn vrij kritische woorden gesproken over het feit dat er geen financiële onderbouwing bij dit coalitieakkoord zit. Geen van de drie coalitiepartijen is daar in de tweede termijn op ingegaan. Ik stel de vraag nu dus maar op de vrouw af: waarom zit er geen financiële onderbouwing bij dit coalitieakkoord en kan de raad die nog verwachten?

De **voorzitter**: Ik kijk naar de drie voorzitters van de coalitiefracties. U moet maar zeggen wie hierop ingaat. U bent de baas; althans, ten aanzien van de vraag wie hierop ingaat.

De heer **Rasch** (ONS Voorschoten): Laten we dat duidelijk houden, voorzitter! We hebben in het coalitieakkoord afgesproken waar we het over eens zijn en wat we willen bereiken. Veel zaken die wij willen bereiken, hebben te maken met de cultuur en met de wijze waarop we met de burgers willen omgaan. Dat is niet een kwestie van veel geld besteden, maar een kwestie van oriëntatie en een mindset. Er zullen ook dingen zijn die geld gaan kosten. Daar hebben we op dit moment geen beeld van. We weten op dit moment ook nog niet precies wat de financiële ruimte is. We zullen dit de komende tijd uitwerken. De eerstvolgende complete inzichten zal de raad krijgen bij de begroting van 2015.

De heer **Maassen** (SP): Zou ik hier nog op mogen reageren? Nee, ik doe dat wel in mijn tweede termijn.

De **voorzitter**: Dat lijkt mij uitstekend.

De heer **Van der Meij** (D66): Voorzitter. Ik dank mevrouw Van Herk voor het bieden van de mogelijkheid om met creatieve ideeën te komen. Wij zullen met creatieve ideeën komen. Ons eerste creatieve idee is om de komende periode in Voorschoten vooral een aantal duurzaamheidsprojecten te doen. Ik zal nu niet de lijst voorlezen van de ideeën die wij op dat punt hebben, want dat is een heel lange lijst. Ik kan die lijst sturen naar de desbetreffende ambtenaar van de gemeente Voorschoten. Ik kan de lijst ook de volgende keer in de raad indienen. Ik hoor graag van mevrouw Van Herk en haar coalitiepartners dat de duurzaamheidsreserve voor 1 november van dit jaar wordt gebruikt waarvoor die bestemd is. Dat is mijn eerste vraag.

Mijn tweede vraag over de creativiteit betreft de keuze voor mensen die in de zorg terechtkomen. Krijgen zij nog de zelfstandige keuze om de zorg te kiezen die zij voor hun situatie belangrijk en nodig vinden? Dat is een heel belangrijke creatieve inbreng van mensen.

Mijn volgende vraag is welke grote projecten niet worden gestart of worden stopgezet. Daar is immers sprake van. De coalitie zegt ook dat zij geen kop zal geven voor de 3D-operaties. Zij zal dus geen extra Voorschotens geld toevoegen aan het geld dat wij van de rijksoverheid krijgen. Is het een principieel punt dat we geen Voorschotense kop zetten op het geld dat wij van de rijksoverheid krijgen voor taken?

De **voorzitter**: U hebt een aantal vragen gesteld, maar als u antwoord had gewenst, had u die vragen beter in de eerste termijn kunnen stellen. U kunt deze vragen echter ook meegeven voor volgende besprekingen of vergaderingen. Ik ga er maar even van uit dat dat laatste uw oogmerk is.

De heer **Van der Meij** (D66): Er zijn enkele opmerkingen gemaakt over de kop en over de financiële onderbouwing. Mijn vragen hebben betrekking op de kop en op de financiële onderbouwing. Daar heb ik ook in de eerste termijn een aantal vragen over gesteld.

De heer **Mol** (VVD): De heer Van der Meij vroeg ook van de overige coalitiepartijen een reactie op de motie over duurzaamheid. Ik vind het aardig dat de heer Van der Meij daar aandacht voor vraagt. In zijn motie staat: "gelezen het coalitieakkoord en gehoord de beraadslagingen, van mening dat het coalitieakkoord versterkt kan worden door de thans aanwezige financiële reserves voor duurzaamheid blijvend te earmarken; nodigt het college uit de thans aanwezige reserves voor duurzaamheid beschikbaar te blijven houden voor duurzaamheid". Dat is nou net de omgekeerde volgorde. Wij willen naar een situatie waarin we eerst bekijken wat we willen realiseren en wat we willen op het gebied van duurzaamheid in plaats van dat we zeggen dat we een zak geld voor duurzaamheid hebben en dat we daar

iets mee kunnen doen. Het aardige in het betoog van de heer Van der Meij was dat hij ook met een aantal concrete voorstellen kwam. Ik zou daarom eigenlijk willen voorstellen om de motie niet vanavond in stemming te brengen, maar om op een later moment op basis van een gedegen voorstel met elkaar te bekijken wat wij, passend bij de Voorschotense maat, kunnen doen om de duurzaamheid te versterken. Wij kunnen niet in ons eentje de CO₂-uitstoot verminderen, ook omdat we tussen de A4 en de A44 wonen. Het gaat erom dat we met onze inwoners bekijken hoe we het duurzaam leven in Voorschoten kunnen verbeteren. Dit komt uit de mond van de fractievoorzitter van de VVD, die drie insectenhôtels in zijn tuin heeft hangen.

De heer **Middelburg** (PvdA): De heer Mol zegt dat we op het punt van duurzaamheid eerst moeten kijken naar het beleid, naar wat wij willen en naar wat er nodig is en dat pas daarna naar het geld moet worden gekeken. Op het punt van de zorg zegt dezelfde heer Mol echter dat we eerst moeten vaststellen hoeveel geld we beschikbaar hebben en dat we vervolgens bekijken of we daarmee uitkomen. Ik vind dit een interessante discrepantie. Ik zou daar niet voor hebben gekozen. Ik zou consequent zijn geweest.

De heer **Rasch** (ONS Voorschoten): Wij delen de zorg van de heer Middelburg. Het probleem is dat op dit moment eigenlijk geen enkele Nederlandse gemeente weet wat de zorg precies gaat kosten. Wij weten wel dat wij als gemeente, net als alle andere Nederlandse gemeenten, in onderhandeling moeten gaan met zorgaanbieders, die de zorg moeten gaan bieden voor ongeveer 80% van het budget dat zij in 2012 hadden. Dat is de vergelijking. Aan de uitvraag van de zorgaanbieders zie je dat zij zich al aan het aanpassen zijn door hun budgetten en behoeften te verminderen. Dat doen ze door een andere werkwijze te implementeren. Wij weten echter niet hoe het precies gaat. Wie zegt dat hij dat weet, houdt zichzelf voor de gek.

De **voorzitter**: Mijnheer Van der Meij, kunt u tot een afronding komen?

De heer **Van der Meij** (D66): Het coalitieakkoord noemt een aantal punten: dit, dit en dit gaan we doen. De strekking van de motie over duurzaamheid is ook: dit gaan we doen. Wat we gaan doen, kunnen we voor 1 november 2014 uitwerken.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Voorzitter. Ik ben even aan het bijkomen van de verbazing over het feit dat een deel van de geschiedenis van de gemeenteraad van Voorschoten zo weg wordt geveegd. Dat is ook reden voor verontwaardiging. De motie van D66 is prima. Daar pleit GroenLinks al jaren voor, maar wij krijgen steeds nul op het rekest. Er is een reserve; vul die in! Er liggen maatregelen en er was beleid. Die maatregelen zijn in de vorige periode terzijde geschoven en nu wordt er gedaan alsof er geen plannen en geen ideeën zijn. Kom op! Dit is raar! Dit is ook precies wat wij bevestigd zien in de reacties van de partijen: er wordt nauwelijks een woord gewijd aan het klimaatbeleid. Dit is voor GroenLinks onacceptabel in deze tijd, waarin zelfs de Wereldbank vraagt om actie. We hebben hier geld en plannen liggen. Wij begrijpen dit niet.

De heer **Mol** (VVD): Even een correctie: ik gaf aan dat het niet in de motie staat, maar dat de heer Van der Meij zelf een aantal mooie concrete – niet direct mooie, maar wel concrete – punten noemde waarover we de discussie met elkaar kunnen aangaan. Ik zeg dus niet dat er niets ligt. Het staat alleen niet in de motie.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): U bedoelt dat de door de heer Van der Meij genoemde punten mooie punten zijn. Ja, dat zijn concrete voorstellen, maar er lagen altijd al concrete voorstellen. Er is ooit een beleid geweest waar het Klimaatfonds bij hoorde. Mijn verbazing blijft dus overeind staan.

De heer **Van der Meij** (D66): Mijnheer Mol, ik begrijp dat u zich in de motie kunt vinden als ik de in de eerste termijn door mij genoemde concrete maatregelen daaraan toevoeg.

De heer **Mol** (VVD): Nee.

De heer **Van der Meij** (D66): U vindt de voorstellen mooi; althans, u vindt de voorstellen concreet en creatief. Als ik ze toevoeg aan de motie, zegt u echter "nee".

De heer **Mol** (VVD): Ik zeg: breng deze motie nu niet in stemming. De motie predikt de omgekeerde volgorde: we hebben een zak geld en we gaan bekijken waaraan we die kunnen uitgeven. Ik zeg: nee, laten we met elkaar discussiëren over de vraag hoe we in deze gemeente binnen de kaders van wat wij acceptabel vinden, het duurzaamheidsbeleid kunnen bevorderen en laten we vervolgens bekijken wat we daarvoor over hebben. En laten we daar een ander moment in deze coalitieperiode voor benutten en laten we dat dus niet nu aan de hand van deze motie doen. Ik vind het wel aardig dat u het "concrete punten" noemt, maar ik ben het niet met die concrete punten eens.

De **voorzitter**: Volgens mij zijn de posities over de motie helder. Ik ga terug naar mevrouw Lamers.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Dit is inderdaad mijn tweede termijn. Deze reactie blijft onbegrijpelijk, want die plannen en initiatieven waren er wel. Maar goed, ik ga hier nu niet verder op in. Ik constateer alleen dat enkele partijen in deze raad de verandering van het klimaat blijkbaar niet belangrijk genoeg vinden en zich geen rekenschap geven van de noodzaak van aanpassingen. Dat betreuren wij zeer.

Er zit wel iets in de motie van de SP: er worden veel intenties uitgesproken, er worden weinig concrete daden bij die woorden gevoegd en we weten helemaal niet wat de financiële onderbouwing is. Ik zou graag van de heer Maassen horen tot hoever hij wil gaan. Wij denken bijvoorbeeld aan de boortunnel. Er is getekend voor een boortunnel. In dit akkoord lezen we dat de bijdrage aan de boortunnel een stempel zal drukken op de financieringsbehoefte. Natuurlijk, dat is pas later uitgezocht. Dat vonden wij jammer, maar hoever wil de heer Maassen gaan? Wij hebben inderdaad wel behoefte aan meer financiële onderbouwing.

Ik heb nog steeds geen voorbeeld gehoord van het ondernemend zijn van de bibliotheek. Ik had gehoopt dat de heer Mol in zijn antwoord ook blij zou geven van vertrouwen in de deskundigheid van de bibliotheek en bibliotheken. Dit stelt mij niet gerust. Je zou inderdaad kunnen denken aan een publiek-private bieb, maar wij zien de bibliotheek juist ook als een kerntaak van de gemeente, juist om burgers in staat te stellen om goed mee te doen aan de samenleving.

Over de ANPR-camera's is niets meer gezegd. Ik laat het daarbij, want die discussie komt nog. Dit staat echter in scherp contrast tot het vage duurzaamheids- en klimaatbeleid.

We hadden voor de zorg liever concrete piketpalen gezien waar mensen op kunnen vertrouwen. Die missen wij en ook op dat punt zien wij geen toenadering. Het blijft allemaal vrij vaag. Mensen kunnen zich daar niet aan vasthouden. Dat vinden wij een heel groot bezwaar tegen dit akkoord.

Ik sluit mij aan bij de opmerking van de heer Middelburg over de middenbermen. Voor het langzame verkeer zal het inderdaad aanzienlijk onveiliger worden als de middenbermen kleiner worden. Wij hopen dus zeer dat dit niet doorgaat en dat zij naast veiligheid ook veel wilde mooie bloemen zullen bieden voor de bijen. Ook op dat laatste punt heb ik geen reactie gekregen. Je moet eigenlijk heel goed letten op datgene waarop in het akkoord niet wordt ingegaan.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Ik heb al eerder formatieprocessen meegemaakt. Gisteren heb ik nog diverse mensen gesproken die de afgelopen week in diverse gemeenten als formateur of informateur hebben gewerkt. Een Kamerlid nam afscheid en dan komen er altijd veel mensen langs. Ik was daarbij en ik heb diverse mensen gesproken. Zij wisten mij te vertellen hoe handig het formeren tegenwoordig gaat. Als je vroeger zo'n formatieproces bijwoonde, zat je met z'n allen hard te rekenen als er ineens een wijzigingsvoorstel kwam: hoe zou dat uitpakken? De formateur van Nijmegen vertelde mij dat je tegenwoordig mooie spreadsheets hebt waarmee je een kleine wijziging meteen helemaal kunt doorvoeren. Ik verkeerde daarom in de veronderstelling dat we ook in Voorschoten een formatieproces hadden gehad waarin de opgeschreven plannen financieel waren doorgerekend. Dat lijkt mij eigenlijk ook volstrekt normaal en vanzelfsprekend. Tot mijn stomme verbazing hoor ik zojuist dat dit niet het geval is. Om antwoord te geven op de vraag van mevrouw Lamers: ik was eigenlijk van plan om het financiële document te vragen, maar dat blijkt er niet te zijn. Dat baart mij nog veel meer zorgen, want nu blijkt er aan de hand te zijn waar ik zojuist naar hintte: er is gewoon geen onderbouwing voor dit plan. Het is echt niet meer dan een paar leuke plannetjes en een paar stokpaardjes. Die zijn op een rijtje gezet, zonder dat iemand weet wat zij gaan kosten. Sorry, maar ik vind dit eigenlijk gewoon een belediging van de raad. Ik handhaaf daarom zeker mijn motie. Als mijn motie wordt aangenomen, kan er vanavond niet gestemd worden over het coalitieakkoord en moeten we maar eens wat huiswerk gaan maken, want dit kan echt niet. Dit kan gewoon niet. Als ik op straat met mensen praat

en vertel dat ik van de SP ben, wordt mij door mensen die rechtse partijen aanhangen, wel eens verweten dat de SP zomaar geld uitgeeft zonder dat te verantwoorden. Dat is precies wat de VVD, het CDA en ONS hier doen. Ik vind dit echt niet kunnen.

De heer **Middelburg** (PvdA): Voorzitter. Het is grappig dat de heer Maassen Nijmegen noemde, want dat is natuurlijk een lichtend voorbeeld voor ons hier in Voorschoten als het gaat om beleid dat de komende vier jaar zou moeten worden gepresenteerd. Er staan heel veel mooie dingen in het coalitieakkoord dat men daar heeft gecreëerd.

Ik zal op een aantal dingen reageren. Niet al te uitgebreid, maar een aantal dingen moeten mij toch van het hart. De heer Rasch van ONS Voorschoten zei dat het nu eenmaal zo gaat bij een formatie. De heer Van der Meij refereerde al aan Leiderdorp, maar er zijn veel meer gemeenten waar dit op een andere manier gaat. Ik zal de eerste zijn om toe te geven dat het in Voorschoten inderdaad vaak zo gaat. Dat klopt, maar zoals bekend kijkt de PvdA altijd naar de toekomst en ik denk dat het goed is om, als we over vier jaar toe zijn aan een coalitievorming die meer conform de huidige coalitievorming in Nijmegen is, in te steken op een modernere manier van coalitievorming. Het gaat inderdaad al decennia zo. Ik denk dat het geen kwaad kan om naar andere manieren te kijken om dat te doen en om over vier jaar wat opener te opereren.

Ik ben blij dat er expliciet is gezegd dat er geen verdringing wordt nagestreefd. Die verwarring bestond bij mij omdat er letterlijk staat "bij de gemeente in een administratieve functie". Dat klinkt voor mij als "een administratieve functie bij de gemeente". Als er sprake was van verwarring, ben ik blij dat die is weggenomen. Dan hebben wij bij dezen dus vastgesteld dat het niet zo is. Toch is dit tekenend. Ik zeg dit ook niet voor niets en ik zeg dit niet om de wijsneus uit te hangen, hoewel ik dat ook best aardig vind, zoals u allemaal weet. Ik zeg dit vooral om aan te geven dat dergelijke zaken niet aan de orde zouden zijn bij opener en modernere processen van coalitievorming. We hoeven er niet ingewikkeld over te doen: daar lopen we in Voorschoten gewoon iets in achter. Bij een modernere coalitievorming vis je dit soort zaken er eerder uit. Het is absoluut niet mijn idee dat alle partijen gezamenlijk over de inhoud hadden moeten onderhandelen, maar als men een ronde doet waarin men anderen er in ieder geval eens naar laat kijken, kun je ook dat soort toelichtende zaken met elkaar bespreken. Dan kun je de tekst aanscherpen en dan kom je uiteindelijk uit op een beter product, maar dat is iets voor over vier jaar.

Het CDA gaf heel duidelijk aan dat het er trots op is dat het vorm gaat geven aan iets wat de VNG over bibliotheken heeft opgeschreven. Waarvan akte. Ik ben blijer met de toezegging van de heer Mol dat bij de kerntakendiscussies ook wordt ingezet op burgerparticipatie. Ik hoop dat dit op een serieuze en goede manier gebeurt.

Met mijn laatste opmerking kom ik terug op de zorg en de Voorschotense kop. De zorg is heel belangrijk. Volstrekt terecht gaf de heer Rasch aan dat er ontzettend veel onduidelijk is. Hij zei: we weten het niet. Dat ben ik volstrekt met hem eens. Juist daarom gaat het mijn

fractie te ver om op voorhand keihard te zeggen dat er geen Voorschotense kop komt op deze budgetten. Dat is een zeer absolute uitspraak. Er had ook kunnen staan: we streven ernaar om het budget niet te overschrijden. Het had ook gewoon niet genoemd kunnen worden. Er hadden dus allerlei andere keuzes gemaakt kunnen worden, maar nu staat er keihard: we doen het niet. Juist omdat je niet weet wat er gebeurt, vind ik dat boud.

De heer **Rasch** (ONS Voorschoten): Ik begrijp de insteek. Die gevoeligheid ervaren wij allemaal, ook in de coalitie. Met de opmerking dat er geen kop op moet, bedoelen we dat we op voorhand geen geld gaan toevoegen aan de budgetten die daarvoor gekregen zijn. Ik wijs op de laatste pagina van het coalitieakkoord. Daar staat een zogenaamd ventielbesluit. Daarin staat: mocht het onverhoopt zo erg worden, dan zullen we niet aarzelen om ook andere middelen aan te wenden. Het is echter niet onze intentie om zover te komen.

De heer **Middelburg** (PvdA): Dit wordt een detaildiscussie, maar dat ventielbesluit is heel specifiek voor openeinderegelingen. Er is heel specifiek gedefinieerd waarvoor het gebruikt kan worden en dus niet voor alle andere zaken. Nogmaals: we weten niet of die situatie zich voordoet. Dit op voorhand helemaal dichttimmeren vind ik dan bij wijze van spreken net zo onverantwoord als op voorhand zeggen dat wij bereid zijn om 10% bij te plussen; ook dat zou ik niet toejuichen. Ik denk dat je dit beter niet kunt noemen. Volgens mij had Bram Peper die methode: als je iets niet weet, laat het dan lekker weg. Volgens mij was dat veel beter geweest. Hoewel ik de uitleg van de heer Rasch op prijs stel en hoewel ik blij ben dat dit ook binnen de coalitie leeft, moet ik nu dit stuk beoordelen. Dit stuk ligt met die tekst voor. De heer Rasch is een van de twaalf raadsleden die dit akkoord hebben opgesteld. Ik heb deze tekst en die ligt voor ter vaststelling. Ik ben blij dat de heer Rasch hier anders over denkt, maar ik ga uit van wat er in het akkoord staat. Daar heb ik dus grote moeite mee.

De **voorzitter**: We zijn gekomen aan het eind van de tweede termijn. We gaan over tot de besluitvorming over dit agendapunt. Er zijn vier moties ingediend. Moties worden in stemming gebracht nadat er is gestemd over het voorstel. In dat opzicht is er een interessante complicatie met de motie van de SP. Die motie is immers in feite een ordevoorstel, want de strekking van de motie is dat er niet over het coalitieprogramma kan worden gestemd. Als we die motie pas in besluitvorming brengen wanneer over het voorstel is gestemd, is de motie zinloos. We kunnen die motie, als de heer Maassen het goed vindt, dus beter zien als een ordevoorstel om niet te stemmen over het coalitieakkoord. Ik constateer dat hij dat goed vindt. Dat betekent dat we eerst stemmen over de motie van de heer Maassen, vervolgens over het voorstel en tot slot over de drie andere moties. Voordat we gaan stemmen, krijgt u uiteraard allemaal nog ruimte voor een stemverklaring.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Wij willen even overleggen over de motie van de SP.

De vergadering wordt enige tijd geschorst.

De **voorzitter**: Ik heb begrepen dat de heer Maassen in het kader van de door hem ingediende motie een nadere vraag heeft aan de coalitie en dat het antwoord op die vraag zal bepalen of hij de motie in stemming wil brengen.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Mede namens de fracties van D66, GroenLinks en de PvdA zou ik de drie coalitiefracties – of eigenlijk het nieuwe, straks aan te stellen college – willen vragen of zij na het aannemen van het coalitieakkoord binnen twee weken een financiële onderbouwing van het akkoord naar de raad willen sturen. Als die toezegging komt, trek ik mijn motie in.

De **voorzitter**: Ik kijk even wie die vraag wenst te beantwoorden.

De heer **Mol** (VVD): Het antwoord is nee, maar ik heb er wel vertrouwen in dat we de eerste contouren van dit coalitieakkoord zeer spoedig zullen zien in de financiële uitwerking in de Perspectiefnota. We krijgen straks iemand aan het roer die zeer ervaren is op dit dossier. Ik bedoel niet dat dat een reden is om dat niet te doen, maar wij hebben er vertrouwen in dat op zeer korte termijn de eerste contouren hiervan al zichtbaar zullen worden. In het coalitieakkoord hebben wij ook een aantal financiële uitgangspunten benoemd die daarbij moeten worden meegenomen. Dat is wat ons betreft de eerste financiële uitwerking van het coalitieakkoord. Die kunnen we inderdaad al voor de zomer tegemoet zien. We zitten volgens mijn horloge al op de veertiende. Volgens mij gaat dat dus goed komen.

De **voorzitter**: Mijnheer Maassen, wat betekent dit voor uw voorstel?

De heer **Maassen** (SP): Ik handhaaf mijn voorstel, want opnieuw blijkt dat de woorden misschien wel aangeven dat het college met de oppositie wil samenwerken, maar dat iedere vorm van informatie die wordt gevraagd, weer totaal geblokkeerd wordt. Het spijt mij heel erg om dat te moeten concluderen.

De **voorzitter**: We gaan over tot de besluitvorming. Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen.

De heer **Middelburg** (PvdA): Voorzitter. Hoewel wij het met de SP eens zijn dat er zeer spoedig een financiële doorrekening moet komen, gaat het ons te ver om het onderwerp daarvoor volledig van de agenda af te voeren. Wij zullen dus tegen deze motie stemmen, hoewel wij het eens zijn met de aanleiding van de motie. Wij vinden het beslispunt echter een te zware maatregel.

De heer **Van der Meij** (D66): Voorzitter. Wij zijn het eens met de opmerking dat een financiële onderbouwing dringend noodzakelijk is, maar de motie is te zwaar om die op dit moment aan te nemen. Wij zullen dus tegen de motie stemmen. Verder willen we de motie van D66 amenderen. De woorden "voor 1 november 2014" willen we laten vervallen.

De **voorzitter**: U amendeert uw eigen motie. Ik neem aan dat u de motie wilt wijzigen.

De heer **Van der Meij** (D66): Ik stel mijn eigen motie bij.

De **voorzitter**: U stelt zich kwetsbaar op. Dat is eigenlijk de essentie. Motie 100156 is dus in die zin gewijzigd dat de datum 1 november 2014 eruit is gehaald.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Voorzitter. Evenals de vorige sprekers onderschrijven wij het uitgangspunt in de motie van de SP. Er is een kans geboden om later met een doorrekening te komen. Dan zou je het kunnen hebben over "detailniveau" en dergelijke, maar die kans is geboden en is niet aangegrepen. Dat vinden wij erg jammer. Zeker in deze tijd, met enorme uitgaven en onzekerheden, zou dat wel moeten. De fractie van GroenLinks zal de SP-motie dus steunen, omdat wij vinden dat wij moeten stemmen conform onze uitgangspunten.

Motie 100155 wordt verworpen, waarbij de **voorzitter** constateert dat de fracties van de SP en GroenLinks ervoor hebben gestemd.

De **voorzitter**: We gaan nu stemmen over het voorstel. Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen.

De heer **Van der Meij** (D66): Voorzitter. Wij missen een groot aantal punten in het coalitieakkoord. Tegelijkertijd hebben wij een motie ingediend over duurzaamheid. Ik vind het een goede suggestie dat wij, als die motie door de raad wordt aangenomen, dan de consequentie daarvan zullen trekken en voor het coalitieakkoord zullen stemmen.

De **voorzitter**: Dat is een interessante mededeling, maar we stemmen natuurlijk eerst over het voorstel. Ik denk dat u daarna gespannen moet afwachten hoe de balletjes rollen ten aanzien van uw motie, tenzij anderen bereid zijn om daar eerder helderheid over te geven.

De heer **Van der Meij** (D66): Het was al zo'n spannende avond.

Mevrouw **Van Herk** (CDA): Voorzitter. Wij zullen meegaan met de motie van D66.

De heer **Mol** (VVD): Voorzitter. Ook wij kennen het gewicht van het draagvlak van het coalitieakkoord. We hebben zojuist met elkaar de degens gekruist over het belang van duurzame maatregelen en over de wijze waarop je die moet aanvliegen. Ik denk ook dat wij met elkaar kunnen erkennen dat duurzaamheid in dit programma wel een extra likje groen kan gebruiken. Wij zien echter wel uit naar een heel concrete uitwerking. De motie geeft ons in haar huidige vorm de ruimte om met elkaar te praten over wat wij nou eigenlijk willen in plaats van dat wij eerst een zak geld neerleggen. De VVD kan dus instemmen met de voorliggende motie van D66.

De heer **Rasch** (ONS Voorschoten): Voorzitter. Doordat de angel uit de motie is gehaald, voegt de motie eigenlijk weinig toe aan wat wij al van plan waren. Daarom zullen wij ons er niet tegen verzetten.

De **voorzitter**: Dat is een warme steunbetuiging.

De heer **Middelburg** (PvdA): Voorzitter. Nu die datum eruit is gesloopt, stel ik vast dat de fractie van D66 eigenlijk zegt: als de coalitie een bestaand beleid steunt, stemmen wij voor het coalitievoorstel. Dat is niet het scherpste staaltje van onderhandelen dat ik ooit heb meegemaakt. Het is bestaand beleid dat destijds door mijn eigen fractie is geïnitieerd. Ik ben er dus ook niet tegen.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Wij zullen de motie van D66 steunen. Het coalitieakkoord en het voorliggende voorstel zullen wij om twee redenen niet steunen, ten eerste omdat wij van een aantal inhoudelijke punten in de eerste en de tweede termijn hebben aangegeven dat wij ons daar niet in kunnen vinden en dat zij de punten overschaduwden waarin wij ons wel kunnen vinden. De tweede reden zal niemand verbazen: de financiële onderbouwing ontbreekt volstrekt en ik was niet van plan om een blanco cheque te ondertekenen.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Voorzitter. De datum is uit de motie van D66 gehaald. Daarmee is inderdaad ook de angel eruit gehaald. We kunnen op zich niets tegen die motie hebben. Wij zullen haar dus steunen, maar wij willen wel zeggen dat wij jaar na jaar al vragen om de invulling van die reserve en dat er steeds beloften zijn gedaan.

De **voorzitter**: Mevrouw Lamers, die discussie hebben we echt gehad. Dit is een stemverklaring. U hebt al twee keer die historie aangegeven. Ik denk dat dat voldoende is. U steunt de motie dus.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Ja, wij steunen de motie. Wat het voorstel betreft: op heel veel vragen hebben wij nog geen antwoord, onder andere over de inhoudelijke reden voor het splitsen van de invoering van de 3Decentralisaties over twee portefeuillehouders. We nemen dus aan dat die antwoorden er niet zijn. Dat vinden wij heel jammer. We zien zeker positieve dingen in het akkoord, maar zoals de SP het zojuist heel mooi formuleerde, worden die overschaduwd door de negatieve punten die we zien.

Het voorstel wordt aangenomen, waarbij de **voorzitter** constateert dat de fracties van de SP, GroenLinks en de PvdA ertegen hebben gestemd.

De **voorzitter**: De fracties van de coalitiepartijen en D66 hebben dus voor het voorstel gestemd. Zo'n besluit, eens in de vier jaar, is altijd weer een historisch moment. We gaan nu stemmen over de resterende moties.

De gewijzigde motie 100156 wordt met algemene stemmen aangenomen.

Motie 100157 wordt bij handopsteken verworpen, waarbij de **voorzitter** constateert dat de fracties van de SP, de PvdA, D66 en GroenLinks ervoor hebben gestemd.

Motie 100158 wordt bij handopsteken verworpen, waarbij de **voorzitter** constateert dat de fracties van GroenLinks, D66, de PvdA en de SP ervoor hebben gestemd.

3. Benoeming wethouders

De **voorzitter**: Voordat de raad de wethouders benoemt, moet de raad op basis van het ontwerpbesluit eerst twee andere besluiten nemen. De raad moet eerst besluiten om het aantal te benoemen wethouders te bepalen op drie. Er zijn nu immers twee wethouders en de raad moet besluiten om dat aantal te bepalen op drie. De raad moet ook besluiten dat de betrekking van wethouder niet in deeltijd wordt uitgeoefend. Als de raad daarmee instemt, kunnen we starten met de feitelijke benoemingsprocedure. Ik constateer dat de raad instemt met deze beslispunten I en II van het ontwerpbesluit.

Wij moeten nu een commissie voor het onderzoek van de geloofsbrieven instellen. Als de geloofsbrieven in orde worden bevonden, kan de raad de wethouders benoemen. Ik stel voor dat mevrouw Lamers, de heer Van Haastert en de heer Prang de commissie zullen vormen. Ik constateer dat zij daartoe bereid zijn.

De vergadering wordt enige tijd geschorst.

De **voorzitter**: In het raadsvoorstel worden de namen van de kandidaat-wethouders genoemd. Het was denkbaar geweest dat de wethouders werden gekandideerd vanuit hun eigen fracties, maar dat is geen procedurevoorschrift. We hebben allemaal kennis kunnen nemen van de voorgedragen kandidaten. Ik neem aan dat de raadsleden dat voldoende vinden. Ik constateer dat dat het geval is.

Ik geef het woord aan de voorzitter van de commissie voor het onderzoek van de geloofsbrieven, de heer Van Haastert.

De heer **Van Haastert** (D66): Voorzitter. We hebben ons gebogen over de geloofsbrieven van de kandidaten. Daarom lees ik de volgende tekst voor. De commissie uit de raad van de gemeente Voorschoten, die is belast met het onderzoek of de kandidaat-wethouders mevrouw I.C.J. Nieuwenhuizen, mevrouw B.B.M. Bremer en de heer E.P. Beimers voldoen aan de in de Gemeentewet aan het wethouderschap gestelde eisen, rapporteert als volgt. De door de kandidaat-wethouders ingezonden bescheiden zijn door de commissie in orde bevonden. Kandidaat-wethouder de heer Beimers voldoet niet aan het vereiste van ingezetenschap, zoals bedoeld in artikel 36a, juncto artikel 10 van de Gemeentewet. In verband hiermee is het van belang dat de raad kandidaat-wethouder Beimers een ontheffing verleent voor de wettelijk toegestane maximumduur van een jaar. Deze ontheffing kan in bijzondere gevallen telkens

voor de duur van een jaar worden verlengd. Overigens is gebleken dat de beoogde wethouders aan alle gestelde eisen voldoen. De commissie adviseert dat de gemeenteraad kan overgaan tot de benoeming, mits de bedoelde ontheffing voor de heer Beimers onderdeel uitmaakt van het besluit.

De **voorzitter**: Ik dank de commissie voor het verrichte werk. Ik neem aan dat de raad goed nota neemt van de opmerkingen. Wij zullen straks schriftelijk stemmen over de benoeming van de drie wethouders. Als u stemt voor de heer Beimers, betekent dit dat u ook instemt met ontheffing van het woonplaatsvereiste. Als de raad daar niet mee akkoord gaat, betekent dat dat niet wordt voldaan aan alle vereisten voor het wethouderschap. Ik neem dus aan dat de raad daarmee akkoord gaat.

De heer **Middelburg** (PvdA): Voorzitter. Ik wil een korte stemverklaring afleggen over de ontheffing van het woonplaatsvereiste. De PvdA-fractie heeft er geen bezwaar tegen om die ontheffing voor de duur van een jaar te verlenen, maar we hebben er in de media kennis van genomen dat een aantal collega-raadsleden de indruk hebben gewekt dat het slechts een formaliteit zou zijn om die ontheffing ieder jaar te verlengen. Dat is een visie en er is niemand die de raad kan stoppen om dat te doen, maar mijn fractie spreekt nu alvast de intentie om, wanneer over een jaar en eventueel daarna een verlengingsvoorstel aan de orde komt, dat voorstel iedere keer te toetsen aan de bijzondere omstandigheden, zoals dat in de wet is omschreven. Dat wilde ik nu al gezegd hebben.

De **voorzitter**: Ik constateer dat er verder geen opmerkingen zijn over de ontheffing van het woonplaatsvereiste. De stembriefjes worden uitgedeeld. Ik vraag mevrouw Lamers, de heer Van Haastert en de heer Prang, die nu toch al een beetje zijn ingewerkt, of zij ook het stembureau willen vormen. Ik constateer dat zij daartoe bereid zijn. Na het ophalen van de stembriefjes zal ik de vergadering schorsen, zodat het stembureau zijn werk kan doen.

De vergadering wordt enige tijd geschorst.

De **voorzitter**: Het woord is aan de voorzitter van het stembureau, de heer Prang.

De heer **Prang** (CDA): Voorzitter. Het stembureau heeft de stemmen geteld. Er waren 18 stembriefjes. Dat klopt, want er zijn vandaag 18 raadsleden aanwezig. Ik lees de uitslag voor in de volgorde waarin de kandidaten op het lijstje stonden.

Op mevrouw Nieuwenhuizen zijn 13 stemmen uitgebracht. Dat betekent dat mevrouw Nieuwenhuizen is benoemd tot wethouder. Er waren 3 blanco stemmen en 2 onthoudingen.

Op mevrouw Bremer zijn 11 stemmen uitgebracht. Dat betekent dat ook mevrouw Bremer is benoemd tot wethouder. Er waren 2 blanco stemmen, 2 stemmen tegen en 3 onthoudingen.

Op de heer Beimers zijn 15 stemmen uitgebracht. Dat betekent dat ook de heer Beimers is benoemd tot wethouder en dat de raad daarmee heeft besloten om de ontheffing van het woonplaatsvereiste voor een jaar te verlenen. Er waren 2 blanco stemmen en er was 1 onthouding.

De **voorzitter**: Ik dank het stembureau voor het telwerk en de accuratesse. Dit betekent dat de drie voorgestelde kandidaat-wethouders door de raad zijn benoemd. Voordat zij kunnen gaan functioneren, moeten zij echter nog de eed of de verklaring en belofte afleggen. En voordat zij dat doen, moet ik eerst aan hen vragen of zij bereid zijn om de benoeming door de raad te aanvaarden. Mevrouw Nieuwenhuizen, bent u bereid om de benoeming te aanvaarden?

Mevrouw **Nieuwenhuizen** (VVD): Ja, voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel. Mevrouw Bremer, bent u bereid om uw benoeming te aanvaarden?

Mevrouw **Bremer** (ONS Voorschoten): Ja, voorzitter, dat ben ik.

De **voorzitter**: Dank u wel. Mijnheer Beimers, bent u bereid om de benoeming te aanvaarden?

De heer **Beimers** (CDA): Jazeker, voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u zeer. We komen nu bij de aflegging van de eed of van de verklaring en belofte. Dat is de laatste hinderpaal op weg naar het wethouderschap. Ik verzoek u alle drie om voor mij te komen staan.

Mevrouw Nieuwenhuizen legt de eed af, mevrouw Bremer legt de verklaring en belofte af en de heer Beimers legt de eed af.

De voorzitter: Van harte gelukgewenst met uw benoeming!

(Applaus)

De **voorzitter**: Het is usance dat collegeleden in Voorschoten, wanneer zij in het openbaar optreden, kunnen laten zien dat zij deel uitmaken van het gemeentebestuur. Dat doen wij door middel van deze speld met het wapen. Ik zal de speld nu opspelden bij mevrouw Bremer en de heer Beimers. Mevrouw Nieuwenhuizen draagt de speld al.

Ik verzoek de wethouders om hun plaatsen in te nemen. Ik heb begrepen dat de voorzitters van de drie coalitiefracties graag enkele zinnen willen richten tot de zojuist benoemde wethouders. Ik geef het woord eerst aan de heer Mol, daarna aan de heer Rasch, de nieuwe fractievoorzitter van ONS Voorschoten, en daarna aan mevrouw Van Herk.

De heer **Mol** (VVD): Voorzitter. Voor de VVD-fractie was er werkelijk geen enkele twijfel over wie zouden willen kandideren voor het college, want mevrouw Nieuwenhuizen vervult al vier jaar met buitengewoon veel inzet, passie en deskundigheid de rol van wethouder. Ze wordt ook zeer gewaardeerd. Het is dus niet alleen met heel veel steun, maar ook met heel veel trots dat wij kunnen waarnemen dat zij is geïnstalleerd als wethouder. Wij wensen haar heel veel succes.

De heer **Rasch** (ONS Voorschoten): Voorzitter. De gemeente Voorschoten had zich geen betere wethouder kunnen wensen dan wethouder Bremer. Bianca Bremer heeft de afgelopen jaren bewezen dat een andere bestuurscultuur werkt. Haar adagium "zeg niet wat de ander fout doet, maar ga uit van je eigen kracht" is vormend geweest voor de politieke en maatschappelijke debatten in Voorschoten: gericht op samenwerken en samenbinden, op zoek naar de oplossing in plaats van naar het probleem, naar mensen toe en niet vanuit een ivoren toren. Bianca Bremer heeft de afgelopen jaren liters koffie gedronken bij mensen thuis op de bank om in gesprek met hen te komen tot een redelijke oplossing. Soms was de boodschap dat wat de mensen wilden, niet zou gebeuren, omdat Bianca Bremer altijd het algemeen belang in het achterhoofd houdt. Zij schroomt ook niet om dat duidelijk te maken. Met wethouder Bremer zet Voorschoten een belangrijke stap in de richting van een opener en transparante cultuur.

Mevrouw **Van Herk** (CDA): Voorzitter. De CDA-fractie feliciteert de wethouders met hun benoeming. Dat geldt natuurlijk in het bijzonder voor Eppe Beimers, onze CDA-wethouder. We wensen je heel veel succes. Het gaat goed komen; dat weet de CDA-fractie zeker.

De **voorzitter**: Nogmaals gefeliciteerd. We rekenen allemaal op een heel goede samenwerking tussen de raad en het college, binnen het college en tussen het college en het ambtelijk apparaat, want de wethouders zullen af en toe ook iets met ambtenaren te maken hebben; ik kan zelfs voorspellen dat die contacten heel intensief zullen zijn. Heel veel gelukwensen en heel veel succes in de komende periode!

4. Toelating nieuwe raadsleden

De **voorzitter**: Door de benoeming van de wethouders zijn in de raad twee vacatures ontstaan. De kandidaten voor die vacatures zijn de heer In 't Veen en mevrouw Schrijver. Voor dat zij kunnen worden toegelaten tot de raad, is wederom een onderzoek nodig van de commissie voor de geloofsbrieven. Om de belasting vanavond te spreiden, stel ik nu een andere samenstelling van die commissie voor. Ik verzoek de heer Maassen, mevrouw Okma en de heer Zoetemelk om te fungeren als commissie voor het onderzoek van de geloofsbrieven. Ik constateer dat zij daartoe bereid zijn.

De vergadering wordt enige tijd geschorst.

De **voorzitter**: Het woord is aan de voorzitter van de commissie voor het onderzoek van de geloofsbrieven.

Mevrouw **Okma** (D66): Voorzitter. De commissie uit de raad van de gemeente Voorschoten, in wier handen werden gesteld de geloofsbrieven en verdere bij de Kieswet gevorderde stukken ingezonden door Ans Schrijver en André in 't Veen, die op vrijdag 14 mei zijn benoemd tot lid van de raad van de gemeente Voorschoten, rapporteert aan de raad dat zij de bovengenoemde bescheiden heeft onderzocht en in orde bevonden. Gebleken is dat de benoemden aan alle in de Gemeentewet gestelde eisen voldoen. De commissie adviseert dan ook tot toelating van de hierboven vermelde personen als lid tot de raad van Voorschoten.

De **voorzitter**: Ik dank de commissie voor de verrichte werkzaamheden. Dit betekent dat beide raadsleden kunnen gaan functioneren, nadat zij de verklaring en belofte hebben afgelegd. Ik verzoek hun om naar voren te komen.

Mevrouw Schrijver en de heer In 't Veen leggen de verklaring en belofte af.

De **voorzitter**: Ik wens u beiden geluk met deze benoeming. Ik wens u een heel goede, vruchtbare en plezierige periode toe.

(Applaus)

De **voorzitter**: Daarmee is de gemeenteraad weer op volle sterkte. Dat geeft een goed gevoel.

5. Benoemingen in besturen gemeenschappelijke regelingen

De **voorzitter**: Zoals u hebt gelezen, gaat het hierbij om Holland Rijnland, de Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg en de Gemeenschappelijke Vuilverwerking Leiden en Omgeving, ook wel aangeduid als Gevulei. Er zijn kandidaten gesteld voor de diverse vacatures. Wij moeten daar schriftelijk over stemmen, want het is een stemming over personen. Ik zal geen stemadviezen geven, maar het eenvoudigst is om op het stembriefje "akkoord" te schrijven. Dat betekent dat u het met alle voorstellen eens bent, maar u kunt ook aangeven dat u dingen anders wilt. De stembriefjes worden nu uitgedeeld. Na het ophalen van de stembriefjes zal de vergadering worden geschorst.

De vergadering wordt enige tijd geschorst.

De **voorzitter**: Er zijn 18 stemmen uitgebracht. De raad heeft unaniem ingestemd met de voorgedragen kandidaten. Dat betekent dat alle betrokkenen zijn benoemd. Ik feliciteer de benoemden daarmee.

6. Afscheid wethouder De Beer

De **voorzitter**: Omdat wij vanavond een nieuw college hebben gekregen, moeten wij vanavond afscheid nemen van wethouder Bart de Beer.

Bart, jij bent vorig jaar, op 28 november 2013, benoemd tot wethouder van deze gemeente, als opvolger van Freddy Blommers. Daar ga ik nu niet nader op in, want dit is niet zijn afscheid. Jij bent toen aangetreden. Ik moet zeggen dat je heel direct zeer aanwezig was. Dat is in lijn met jouw karakter en persoonlijkheid. Jij kwam vanuit het bedrijfsleven, vanuit een multinational, en je ging naar de wereld van het openbaar bestuur. Die stap van het bedrijfsleven naar de overheid is eigenlijk een stap van manager naar bestuurder en van een wereld waarin de kortste verbinding tussen twee punten een rechte lijn is naar een wereld waarin de kortste verbinding tussen twee punten vaak een zigzaggende lijn is. Dat is een wezenlijk verschil. Het is heel leuk om iemand te krijgen uit een heel andere wereld, de "kortelijnenwereld" en niet uit de "zigzagwereld". Je was een nieuweling zonder bedrijfsblindheid, een nieuweling die zich nog kon verbazen en die ook "domme" vragen kon stellen. Dat is altijd heel belangrijk.

Vanaf het allereerste begin vielen jouw inzet en energie op. Eigenlijk beschikte je al voordat je begon over een zeer goede dossierkennis. Je bent een harde werker, die ook stuurt. Je vond het leuk om directe contacten te hebben met ambtenaren. Je was daarbij af en toe een meester in het omzeilen van hiërarchische niveaus. Daar moesten sommigen aan wennen, maar je had graag direct contact met de betrokken ambtenaren. We hebben je ook leren kennen als iemand die zich niet met een kluitje in het riet laat sturen. Je bent heel resultaatgericht en heel scherp. Je bent een betrokken man, gericht op de essentie, en een man van de korte klap.

Ik moet wel zeggen dat we in het college, met Inge en Marc, na de eerste collegevergadering even dachten: hoelang gaat dit goed? Ik herinner me ook jouw eerste optredens voor de raad. Ook daarin gaf je in het begin blijk van een redelijke directheid, waar sommigen van ons niet zo aan gewend waren. Ik denk dat jij met jouw komst in die zin ook druk op het systeem hebt gezet. Het was spannend, maar ook verfrissend en vernieuwend en het gaf nadrukkelijk ook een ander perspectief.

Dat geldt eigenlijk ook een beetje voor de contacten met de bevolking. We hebben daar een bepaalde modaliteit en een bepaald cultuurtje voor ontwikkeld. Ik moet zeggen dat jij in jouw contacten met de bevolking wat ruiger en wat meer directief was dan anderen. Je kunt als politicus op twee manieren met mensen praten. In die tijd zei jij nog: ik ga daarheen en ik zeg wat ik wil dat we gaan doen. Een andere lijn is: we gaan met mensen praten en we laten datgene wat we willen, het resultaat zijn van het overleg. Die laatste aanpak had jij wat minder dan "ik sta hier en dat is het". We kennen het flauwe grapje van het uitzendbureau waar iemand drie dagen voor had gewerkt, maar je bent een halfjaar bij ons geweest. Ik denk dat jij in dat halfjaar hebt geleerd en je hebt ontwikkeld. Je hebt dus leervermogen – om misverstanden te vermijden: dat is positief bedoeld – maar tot de grens van jouw principes. Dat is een heel belangrijk en heel positief punt. Jouw mindset blijft jouw mindset, maar we

hebben toch gezien dat je je kunt aanpassen en dat je kunt nuanceren, maar wel binnen die basale ruimte van jouw mindset. Bart, we hebben de afgelopen maanden veel geleerd van jou. Ik denk ook dat jij van ons hebt geleerd.

In het begin dachten we dus weleens "nou ...". We zijn nu een halfjaar verder. Ik denk dat wij nu met spijt afscheid nemen van jou. Ze zeggen weleens: wie wind zaait, zal storm oogsten. Jij hebt in ieder geval wind gezaaid en ik denk dat ook die storm een beetje is gekomen, maar je kunt een storm ook heel positief beoordelen. Een storm toont immers aan wie sterk en krachtig is en waar kracht ligt. Een storm zegt ook iets over veerkracht. We weten ook allemaal dat bij een storm de zwakke bomen in het bos het begeven. Er komt dan meer licht en lucht in het bos. Dat is goed voor het bos. Als we hier met wat wind zijn begonnen en als er storm is geoogst, betekent dat dus dat het bos van de gemeente Voorschoten eigenlijk alleen maar sterk en beter is geworden.

Ik moet oppassen dat ik na een halfjaar niet al overga tot een soort heiligverklaring. U weet dat dat bij de katholieke kerk eeuwen duurt; na zes maanden is dat dus ook niet zo waarschijnlijk. Desondanks hebben wij jou ervaren als vernieuwend en als iemand die patronen en verstarring doorbreekt.

Dit betekent ook dat je resultaten hebt geboekt; het is goed om daar iets over te zeggen. Ik noem maar een paar punten, bijvoorbeeld de woningbouw in Noord-Holland. Dat onderwerp zat op een gegeven moment redelijk vast. Er was echt sprake van een impasse. In de eerste collegevergadering zei Bart: "Zo gaan we dat doen." Volgens mij was je er na 23 dagen, 5 uur en 14 minuten inderdaad uit, was het probleem opgelost en stemde de externe ontwikkelaar in met datgene wat wij wilden; ik zal niet zeggen dat we hem op de knieën hadden. Heel recent, volgens mij gisteren of vandaag, is het bestemmingsplan-Van der Valk de facto bijna afgerond. Ook dat was een heel ingewikkeld en complex dossier en dat is geregeld. Het punt van het Deltaplein en de Rabobank, ook in relatie tot de aanpak van het Knooppunt en de parkeerproblematiek, is in feite ook geregeld, ware het niet dat de Raad van State nog even tijd nodig heeft om tot een oordeel te komen. Je zou dus kunnen zeggen dat ook die klus materieel is geklaard. Je begon met Beresteyn. Dat was natuurlijk nog in je ruige periode, maar dat is inmiddels dus veranderd. Ook Beresteyn is opgepakt, is in het proces gekomen en is in besluitvorming gekomen. Ook dat is heel belangrijk. Ik noem nog een ander dossier dat af en toe een beetje het karakter heeft van "a pain in the ass", namelijk Sportfondsen. Ook dat was een dossier met jeukpunten en problemen. Je hebt je daarop georiënteerd, je hebt daar goed naar gekeken, je hebt de bandbreedtes bepaald en je hebt hierover gecommuniceerd, ook met Sportfondsen. Ook op dat punt heeft dat heel veel verheldering, licht en perspectief opgeleverd.

Dat is zo'n beetje het beeld dat wij het afgelopen halfjaar van jou hebben gekregen en waar we heel veel waardering voor hebben. Heel veel dank daarvoor! Ik heb in een eerdere raadsvergadering al gezegd dat we met z'n allen eens zouden moeten nadenken over de wijze waarop wij als gemeentelijke overheid onze besluitvorming organiseren. Eigenlijk gebruiken

we namelijk nog technieken die stammen uit de tijd van de postkoets en postduiven. Het zou goed zijn om met elkaar te bekijken of wij onze besluitvorming kunnen veranderen en doelmatiger kunnen maken, zodat we in de raad – dat is jouw stokpaardje – ook mensen kunnen aantrekken uit andere maatschappelijke sectoren, bijvoorbeeld niet alleen uit het onderwijs – daar is trouwens op zich niets verkeerd aan – maar ook uit de sfeer van het bedrijfsleven en de managerssector. Ik denk dat het heel goed is om dat proces van vernieuwing van de besluitvorming in gang te zetten. Ik heb al tegen jou gezegd dat ik het heel erg op prijs zou stellen als jij, met jouw ervaring vanuit het bedrijfsleven en nu ook vanuit de overheid, in dat proces een werkzaam aandeel zou leveren. Hoe we dat doen, zien we nog wel, maar ik zou het op prijs stellen als je dat zou willen doen.

Heel veel dank! Ik wil die dank ook materialiseren, zoals dat heet. Je zou bijna denken dat er in deze doos met een feestelijke strik zware drank zit, maar dat is niet zo. Het paard van Voorschoten is een symbool van deze gemeente. Zoals gebruikelijk bij het afscheid van wethouders overhandig ik jou graag een exemplaar van het paard van Voorschoten. Heel veel dank en het allerbeste. Ik hoop dat we elkaar nog vaak tegenkomen, ook in de gemeentelijke context.

(Applaus)

De heer **Rasch** (ONS Voorschoten): Voorzitter. Met uw goedvinden richt ik mij dit keer niet tot u, maar tot uw buurman, Bart de Beer. Vandaag nemen wij afscheid van Bart de Beer als wethouder van Voorschoten. Bart de Beer heeft topsport geleverd. Hij was al ongeveer tien jaar met pensioen toen een beroep op hem werd gedaan om de vacant geworden positie van wethouder op te vullen. Dat heeft hij met veel inzet en passie gedaan. Al bij zijn eerste optreden maakte hij indruk met zijn relaxte stijl en grondige dossierkennis. Hier stond een man die wist waar hij het over had. Wat een verademing was dat! Heldere taal, geen poespas. Bart straalde gezag uit. Hij was niet van protocollen, maar wel van zuivere en zorgvuldige besluiten. Geen wollig taalgebruik, maar duidelijk en klaar. Zo zien wij het graag.

Als persoonlijke noot wil ik hieraan toevoegen dat ik Bart ook in een ander verband heb leren kennen als een zeer betrokken, toegankelijk, sociaal en ondernemend man, met een grote mensenkennis en nuttige vaardigheden, niet star, maar juist soepel in de onderhandelingen. Bart is een sterke professional en tegelijkertijd een prettig mens. Dat is een zeldzame combinatie die wij graag vaker zouden willen zien. Bart, we gaan je heel erg missen in deze zaal, maar we zullen je nog vaak tegenkomen in dit dorp. Dank je wel!

(Applaus)

Wij vinden het erg leuk dat je al je tijd aan ons hebt besteed, maar nu willen we je vragen om wat tijd met je vrouw door te brengen in een goed restaurant. Daarvoor krijg je nu een kleine bijdrage.

De **voorzitter**: Bart, de laatste woorden van jou als wethouder zijn ook bijna de laatste woorden van deze vergadering. Ga je gang.

De heer **De Beer**: Dank u, voorzitter. Die veren beginnen nu al pijn te doen! Dames en heren van de raad, ik heb het wethouderschap van Voorschoten met buitengewoon veel plezier gedaan. Het is een voorrecht om wethouder van deze prachtige gemeente te mogen zijn. Mijn eerste interview was met Unity TV. Er werd mij gevraagd: "Hoe vind je dat nou, zo'n erebaantje?" Toen zei ik: "Ho, doe dat maar even over" – het was gelukkig niet live – "want het is geen erebaantje, maar het is wel eervol." De interviewer deed dat dus over. Zo ben ik in de meeste dingen.

Ik heb het ontzettend leuk gevonden om met de gemeenteraad te werken. Ik heb de gemeenteraad ervaren als een buitengewoon inspirerende groep mensen die weliswaar allemaal vanuit verschillende politieke achtergronden komen maar toch één ding gemeen hebben: zij hebben het beste voor met de gemeente Voorschoten. Dat is prima. Ik heb wel een aantal observaties bij het functioneren van de gemeenteraad. Ik ga die nu niet uitgebreid met u delen; ik zal ze bij de griffie achterlaten. De burgemeester zei het al: ik denk dat ook de werkwijze binnen de gemeenteraad en de wijze waarop besluiten tot stand komen, enige modernisering vermogen. Het enige punt dat ik hier even wil noemen – dat vind ik namelijk de essentie van mijn observaties over de gemeenteraad – is dat het best wat scherper mag. Ik heb regelmatig meegemaakt dat er betogen werden gehouden die buitengewoon lang van stof waren en waarbij mensen er met hun vragen blijk van gaven dat zij de materie niet kenden en dat Rupsjes Nooitgenoeg aan het woord waren. Dan zag ik aan de niet-verbale lichaamsstaal van u allen dat u dat eigenlijk heel irritant vond, maar u zei er niets van. Ik vind dat u elkaar op dat soort punten best wat scherper mag houden, want de gemeenteraad is het hoogste bestuursorgaan van de gemeente en doet serieus werk. Alles wat hier op tafel komt, moet weloverwogen en serieus zijn en moet daarom ook serieus genomen kunnen worden. Daar mag je elkaar best wat strakker op aanspreken; dat vind ik persoonlijk.

Niet alleen de samenwerking met de gemeenteraad heb ik als buitengewoon enerverend en leuk ervaren; dat geldt ook voor de samenwerking met onze buurgemeente Wassenaar. Jan is zelfs aanwezig; wat gezellig! Jan komt dezer dagen heel vaak in Voorschoten. Het is ook een heel mooie gemeente, Jan! Ik heb de samenwerking met Wassenaar en Leidschendam-Voorburg en uiteraard de samenwerking in het kader van de Duivenvoordecorridor als buitengewoon enerverend, leuk en inspirerend ervaren. Ik heb natuurlijk ook in Holland Rijnland mogen opereren. U kent mijn mening daarover: ik vind het een goed bedoelde praatclub. Ik vind echt dat degenen die nu zijn afgevaardigd, daar de taak hebben om ervoor te zorgen dat het allemaal wat doelgerichter en doelmatiger wordt en zich focust op de dingen die in Holland Rijnland behandeld moeten worden, namelijk dingen die de regio overstijgen. Dat is lastig. Ik had vandaag ook weer dat portefeuillehoudersoverleg. Tja ...

Hartelijk dank voor de samenwerking die ik met u mocht hebben. Ik heb er buitengewoon veel plezier aan gehad. Het ga u allen goed, want er komen de komende jaren de nodige

grote uitdagingen en lastige problemen op u af. De hele gemeenteraad is nodig om die allemaal tot een goed einde te brengen. Hans, dank voor je mooie woorden. Jeroen, dank voor je mooie woorden. Ik zal proberen om ze thuis na te vertellen. Dan zal mijn vrouw zeggen: "Dat is niet waar. Dat kan niet!" Dank! Het ga u allen goed!

(Applaus)

De **voorzitter**: Dank je voor je woorden, Bart. Als je vrouw het niet gelooft, zal ik haar bellen.

Ik wens de nieuwe wethouders nogmaals geluk. Ik wens hun een heel goede periode en een heel goede samenwerking. Dat geldt ook voor beide nieuwe raadsleden. Ik wens ons allen een heel goede periode van vier jaar toe.

7. Sluiting

De **voorzitter** sluit om 23.42 uur de vergadering.

Vastgesteld in de openbare vergadering van de raad der gemeente Voorschoten, gehouden op 12 juni 2014.

De griffier,

De voorzitter,